

နားလည်မှုလွဲမှားခြင်း + သတင်းအမှား = ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့ခြင်း -

ဘာသာစကားအတားအဆီးသည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိရေးတွင် လျော့နည်းစေပုံ။ ထိုဝန်ဆောင်မှုများ၏ အရည်အသွေးကို လျော့ကျစေပြီး ရိုဟင်ဂျာအသိုင်းအဝိုင်းများ လူမှုရေးအရ ဖယ်ကြည့်ခြင်းခံရမှုကို ဆိုးရွားလာစေပုံ။

အပိုင်း ၁ - နယ်စပ်လမ်းကြောင်းများ
၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ

TRANSLATORS
WITHOUT BORDERS

အပိုင်းသုံးပိုင်းပါ အစီရင်ခံစာ

ဆန်းသစ်တီထွင်ထားသော နယ်စပ်လေ့လာမှုအပေါ်တွင် ဘာသာစကားလမ်းညွှန်မှုနှင့် ပူးတွဲ၍ အပိုင်းသုံးပိုင်းပါ အစီရင်ခံစာကို စတင်ရသည့်အတွက် နယ်စပ်မခြားဘာသာပြန်များ (TWB) က ဝမ်းမြောက်ပါသည်။ အဆိုပါစီးရီးအတွက်သည် လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားရေးဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိရေးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ စစ်တွေ နှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ ကော့ဘဏားရှိ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း ဆက်နွယ်မှုများရှိ ဘာသာစကား၏ အခန်းကဏ္ဍကို လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။

- အပိုင်း ၁ ။ နယ်စပ်လမ်းကြောင်းများ - မြန်မာနိုင်ငံ စစ်တွေ နှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ ကော့ဘဏားရှိ စိန်ခေါ်မှုလမ်းကြောင်းများ
- အပိုင်း ၂ ။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ ကော့ဘဏား - စိန်ခေါ်မှုများ၊ လိုက်လျောညီထွေသော အစီအစဉ်ရွေးချယ်မှုနှင့် အကြံပြုချက် ကဏ္ဍများအပါအဝင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတွင်း တွေ့ရှိချက်များ
- အပိုင်း ၃ ။ မြန်မာနိုင်ငံ စစ်တွေ - စိန်ခေါ်မှုများ၊ လိုက်လျောညီထွေသော အစီအစဉ်ရွေးချယ်မှုနှင့် အကြံပြုချက် ကဏ္ဍများအပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံတွင်း တွေ့ရှိချက်များ

ဤလေ့လာမှုမှာ ပါဝင်ခဲ့သော သို့မဟုတ် ပံ့ပိုးခဲ့သော တစ်ဦးချင်းစီနှင့် အဖွဲ့အစည်းများစွာအား ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

အဆိုပါနယ်စပ်ဖြတ်ကျော် လေ့လာမှုကို မြန်မာနှင့်ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ရှိ TWB အဖွဲ့မှ ဦးစီး၍ရေးသားခဲ့ပါသည်။ အခြားသူ အတော်များများကလည်း အစီရင်ခံစာများ၏ နောက်ဆုံးအဆင့်များအတွက် တန်ဖိုးရှိသော မှတ်ချက်များနှင့် တုံ့ပြန်ချက်များတွင် ပါဝင်ကူညီခဲ့ပါသည်။

နည်းလမ်းများ နှင့် ထပ်ဆောင်းသတင်းအချက်အလက်များ

နည်းလမ်းများနှင့် ကန့်သတ်မှုအပေါ်အသေးစိတ် သတင်းအချက်အလက်ကို [<http://bit.ly/2ld1D27>] တွင်ရရှိနိုင်ပါပြီ။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ရိုဟင်ဂျာတုံ့ပြန်မှုများ၏ ဘာသာစကားများ အပေါ်အသေးစိတ်များအတွက် [<http://bit.ly/2mIab1g>] တွင်ကြည့်ပါ။

အသုံးအနှုန်း

ဘာသာစကားနှင့် လူမျိုးစုအမည်များ- ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ သတ်မှတ်ထားသော တိုင်းရင်းသားအမည် သို့မဟုတ် တရားဝင်ဘာသာစကားကို အသီးသီးအသုံးပြုပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘင်္ဂလီအစား ဘင်္ဂလား နှင့် ဗမာအစား မြန်မာကို အသုံးပြုပါသည်။

အကယ်၍ ဘာသာစကားတခု တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုမထားလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် အမေရိကန် အင်္ဂလိပ်စာဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားသည့်အမည် သို့မဟုတ် တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားသူများမှ အသုံးပြုသည့် ကိုယ်ပိုင်သတ်မှတ်သော ဝေါဟာရကို အသုံးပြုပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရိုဟင်ဂျာ။

ဘာသာစကားပြောသူများ အင်္ဂလိပ်စကားပြောသူ၊ မြန်မာစကားပြောသူ၊ ရခိုင်စကားပြောသူနှင့် ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသူ ဟူသောအသုံးများက လူတစ်ဦး အဆင်ပြေချောမွေ့စွာ ပြောဆိုနိုင်သော ဘာသာစကားကို ညွှန်ပြပါသည်။

ထိုသို့သုံးနှုံးခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် အဆိုပါမိခင်ဘာသာစကားကို ပြောသူဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် ထိုဘာသာစကားကို ပြောဆိုသည့် တိုင်းရင်းသားအဖြစ်ရောင်ပြန်သည်ဟု မညွှန်းဆိုပါ။ ဥပမာ ရခိုင်စကားပြောသူသည် ရိုဟင်ဂျာ မျိုးနွယ်စု ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ကော့ဘဏား ဒုက္ခသည်စခန်းများ အနီးဝန်းကျင်ရှိ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုအတွင်းရှိ မာဒရာဆာတစ်ခုတွင် အာရပ်အက္ခရာစကားလုံးများကို ကလေးများ လေ့လာသင်ယူနေစဉ်
Credit: TWB / Fahim Hasan Ahad

စီမံကိန်း၏ အကျဉ်းချုပ်အချက်အလက်များ

“ကျွန်တော်တို့က **hala hotha** အနက်ရောင် ဘာသာစကား] ကိုပြောတယ်...ဒါကို အင်အားများများမရှိတဲ့ ဘာသာစကားများလို့ ကျွန်တော်တို့ ခေါ်ဆိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘာသာစကားက အဲဒီထဲကတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။”

-အသက် ၂၅ နှစ်မှ ၄၉ နှစ်အကြား ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသားတစ်ဦး

နိုင်ငံသားများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုမှု နှင့် ဥပဒေရေးရာ အဆင့်အတန်းကင်းမဲ့မှု တို့၏ထင်ဟပ်ချက်အရ ရိုဟင်ဂျာများသည် မြန်မာလူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် အစွန်းပို့ခြင်းခံ ထားရသည်ကိုတွေ့သည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံနယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် သူတို့သည် ဒုက္ခသည်များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု မခံရခြင်း နှင့် ဥပဒေရေးရာလူမှုရပိုင်ခွင့် ကင်းမဲ့မှုတို့ကြောင့် ၎င်းတို့သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်း အပြည့်အဝ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းလည်းမရှိပေ။

ယင်း၏အကျိုးဆက် တစ်ခုမှာ မြန်မာ သို့မဟုတ် ဘင်္ဂလားကဲ့သို့သော အခြားဘာသာစကားများကို သင်ယူရန် ၎င်းတို့၏ အခွင့်အလမ်းများကို

လျော့ကျစေပါသည်။ ဤသည်က ၎င်းတို့အား ဘာသာစကားပိုင်းတွင် ပိတ်မိစေပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကား တစ်မျိုးတည်းအသုံးပြုသော နှစ်နိုင်ငံစလုံးရှိ ရိုဟင်ဂျာများသည် သတင်းအချက်အလက် ရယူနိုင်ခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ဆန္ဒများကို ဖွင့်ဟနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်နိုင်သူများနှင့် ညှိနှိုင်းဆက်ဆံနိုင်ခြင်းတို့ မရှိပါ။ ။ အခြားလူများမှတစ်ဆင့်သာ အချင်းချင်းဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။ ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်း အသုံးအများဆုံးသော အုပ်စုများတွင်လည်း အခြားနည်းလမ်းများဖြင့် အားနည်းချက်များရှိသည်။ သူတစ်ပါးကို မှီခိုအားထား၍ ဆက်သွယ်နေရသော ဤဘာသာစကားသည် သူတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်ကင်းမဲ့မှု နှင့် စွမ်းအားကင်းမဲ့မှုကို ပိုမိုအားပေးနေပါသည်။

အတင်းအကျပ် နေရာရွှေ့ပြောင်းမှုက အထောက်အပံ့ရရှိရန် ရိုဟင်ဂျာအသိုင်းအဝိုင်းပြင်ပမှ အခြားသူများအပေါ် အားထားမှုကို တိုးပွားစေ ပါသည်။ ဤသည်က ၎င်းတို့အနေဖြင့် ဘာသာစကားများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများမှတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရန် ပို၍ပင် အရေးပါစေပါသည်။ ကြားမှဆက်သွယ်ပေးသူများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ပို၍အရေးကြီးလာပြီး ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်း ပြောသည့်အတွက် ဖယ်ထုတ်ခံရသည့် အန္တရာယ်သည် ပို၍ကြီးလာပါသည်။

ထိရောက်သော အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ရေး ဆိုသည်မှာ အသုံးပြုသူကို ဗဟိုပြုထားသည့် သာတူညီမျှသော ဝန်ဆောင်မှု ပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့် ယုံကြည်အားထားနိုင်သော လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ နှစ်နိုင်ငံစလုံးတွင် ဘာသာစကား ကွဲပြားခြားနားသည့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်မှုတွင် အဖွဲ့အစည်းများက ထိုဆက်သွယ်ရေးမှန်ကန်စေရန် ရုန်းကန်ကြိုးစားကြရသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အရည်အသွေးပြည့်ဝန်ဆောင်မှုများ အလှမ်းမီမှု လျော့နည်းခြင်း၊ ပိုမိုဖယ်ထုတ်ခံရခြင်း နှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုအတွင်း တည်ရှိနေသောဆက်ဆံရေးများ တိုးတက်အောင်ကူညီရန် အခွင့်အလမ်းများကို လက်လွှတ်ခြင်းတို့ဖြစ်စေခဲ့သည်။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများသည် ဝန်ထမ်းများ၏ ဘာသာစကားစွမ်းရည်၊

ယဉ်ကျေးမှုအသိပညာများနှင့် ဘာသာစကားပြန်ဆိုခြင်း အခြေခံမူများဆိုင်ရာအသိပညာ တိုးပွားစေခြင်းဖြင့် ဆက်သွယ်ရေးအရထိရောက်မှုကို တိုးတက်စေနိုင်သည်။

ပိုပြီး အခြေခံကျသည်မှာ ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအရသိနားလည်မှုသည် အစီအစဉ်ဒီဇိုင်း၊ အရင်းအမြစ် ရရှိမှုနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုတို့၏ ရှုထောင့်အားလုံးကို အသိပေးသင့်ပါသည်။ ယင်းက ဝန်ဆောင်မှုလျော့နည်းရရှိသော ရိုဟင်ဂျာများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ရွေးချယ်စရာ များအကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်နိုင်ရန်၊ ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များနှင့် ဆန္ဒများကိုကြားသိစေရန်နှင့် အိမ်နီးချင်း လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့်အတူ ပိုမိုကောင်းမွန်သောဆက်ဆံရေး တည်ဆောက်နိုင်ကြောင်း သေချာစေရန်ဖြစ်ပါသည်။

လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင်းရှိ ကျန်းမာရေးလုပ်သားတစ်ဦးမှ သူ၏တွေးထင်ချက်ကို ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ဒုက္ခသည်များစခန်းရှိ ဆေးခန်းတစ်ခုတွင် မျှဝေနေစဉ်

အကြံပြုချက်များ

ဤအကဲဖြတ်မှုက လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ဘေးဒဏ်သင့်သောလူများ နှင့် ပိုမိုထိရောက်စွာ ဆက်သွယ်ပြောဆိုနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို မီးမောင်းထိုးပြပါသည်။

1. လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ နားလည်နိုင်သော ဘာသာစကား အခြေခံမူများကို အသုံးပြုပါ။ အထူးသဖြင့် ရိုဟင်ဂျာအသိုင်းအဝိုင်းများအတွက် ရည်ရွယ်ထားသည့် အချက်အလက်၊ ပညာရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများကို ရိုးရှင်းသော ဘာသာစကားဖြင့်ထုတ်လုပ်ပါ။ ရှင်းလင်းသော ဝါကျတည်ဆောက်ပုံနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သော စကားလုံးများ အသုံးပြုကာ သဘောတရားများကို ရှင်းပြပါ။ အသုံးမများသော စကားလုံးများနှင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဗန်းစကားကို ရှင်းပြပါ။ သို့မဟုတ် ရှောင်ကြဉ်ပါ။ အကြောင်းအရာသည် ကွင်းဆင်းစမ်းသပ်ထားပြီး အဓိက လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်မှုများ ရေးသားဖော်ပြကာ ရည်ရွယ်ထားသော ပရိသတ်အတွက် သင့်လျော်ကြောင်း သေချာပါစေ။ (ရိုးရှင်းသော ဘာသာစကား အခြေခံမူများ၏ ခြုံငုံသုံးသပ်မှုအတွက် [<http://bit.ly/2ncgkD0>]ကို ကြည့်ရှုပါ။)

2. စကားပြန်များနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအတွက် ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ တရားဝင်သင်တန်းတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပါ။ ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှုကို ဝန်ထမ်း ခန့်အပ်ရေး၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် အကဲဖြတ်ပြီး ရိုဟင်ဂျာဝန်ထမ်းများနှင့် လုပ်အားပေးများအား လူ့အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရာတွင် ထောက်ကူရန် စေ့စပ်လုပ်ဆောင်ပါစေ။ လေ့ကျင့်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်များသည် ကျန်းမာရေးစကားပြန်လိုအပ်နိုင်သည့် ရှုပ်ထွေးသောဝေါဟာရများအပါအဝင် စကားပြန်နှင့် ကွင်းဆင်းလုပ်သားများ၏ စွမ်းရည်ကို တည်ဆောက်နိုင်ပါသည်။ ယင်းက TWB ၏ ဘာသာစကားမျိုးစုံပါ လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ အဘိဓာန် ကဲ့သို့သော ကရိယာများကို ဆွဲယူနိုင်ပါသည်။ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ရိုဟင်ဂျာဝန်ထမ်းများနှင့်လုပ်အားပေးများ နှင့် အခြားနောက်ခံရိုလူများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးခြင်းဖြင့် မတူညီသော ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ရေး ကျွမ်းကျင်မှုများကို အားပေးစောင့်ရှောက်နိုင်ပါသည်။

3. အရေးကြီးသော သတင်းများအပေါ် သဘောပေါက်နားလည်နိုင်စွမ်းကို စမ်းသပ်ပါ မည်သည့်သတင်းများက အကောင်းဆုံး နားလည်သဘောပေါက်နိုင်သည်၊ ရည်ရွယ်ထားသော အဓိပ္ပာယ်ကို သိရှိစေနိုင်သည်နှင့် ပတ်သက်သော အချက်အလက်များနှင့် သက်ဆိုင်စေသည်များကို မြင်စေရန် သတင်းဘက်များကို စမ်းသပ်ကာ တိုးတက်စေပါ။ ဖြစ်နိုင်ပါက မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို သတင်းများကို လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ပူးပေါင်းပုံစံဆွဲပါ သို့မဟုတ် ပူးပေါင်း၍ ပြန်လည်ပုံစံဆွဲပါ။ ယင်းက တိုးတက်မှုကိုခြေရာခံခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းပြတ်သားသည့် သတင်းများ၏အရေးပါမှုအပေါ် သဘောပေါက်နားလည်မှုကို မြှင့်တင်စေရန်လည်း ကူညီပေးပါလိမ့်မည်။ အလုံးစုံအားဖြင့် ယင်းက လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ရေး အလေ့အထများ၏ ထိရောက်မှုကို အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ တိုးမြှင့်ပေးသင့်ပါသည်။

4. ဝန်ဆောင်မှု သုံးစွဲသူများနှင့် ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များကို နားလည်မှုနှင့်အတူ စာနာမှုပံ့ပိုးခြင်းနှင့် မြှင့်တင်ပါ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများကို ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအသိအမြင်ဖြင့် လေ့ကျင့် မှာကြားပါ။ ပြောဆို ဆက်သွယ်ရေးများအတွက် အချိန်အလုံအလောက်ခွင့်ပြုစေမည့် အစီအစဉ်များပုံစံထုတ်ပြီး သင်ယူမှုကို အသုံးပြုနိုင်အောင် လုပ်ပါစေ။ ဥပမာအားဖြင့် ကျန်းမာရေး ဆေးခန်းများတွင် ဆရာဝန်များမှ လူနာများအား အထူးသဖြင့် လူနာအသစ်များအား ကြာကြာအချိန်ယူပေးရန် အဖွဲ့အစည်းများက စီစဉ်သင့်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ပြောလေ့မရှိသော ဘာသာစကားသို့ စကားပြန်ဆိုရာတွင် အချိန်အနည်းငယ်ပိုကြာခြင်းက

ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိပါသည်။ စကားပြန်ဆိုမှုပါဝင်သည့် အချက်အချာအုပ်စုများကဲ့သို့သော အစည်းအဝေးများ သို့မဟုတ် စုဝေးပွဲများအတွက် အနည်းဆုံး အချိန်နှစ်ဆယူရန် စီစဉ်ပါ။ ဖြစ်နိုင်သမျှ ရိုဟင်ဂျာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ဆက်သွယ်ရာတွင် အဆောတလျင်မပြုလုပ်ပါနှင့် - ရိုင်းစိုင်း ပြီး မလေးမစားပြုသည်ဟု အလွယ်တကူ ယူဆစေနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

5. ရိုဟင်ဂျာမှ အခြား လမ်းညွှန်ဘာသာစကားများ (ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ မြန်မာ၊ ကော့ဘဏားရှိ မြန်မာနှင့် အင်္ဂလိပ်) ပေါင်းကူး မဟာဗျူဟာ တစ်ခု ဒီဇိုင်းရေးဆွဲပါ ပညာရေးတွင် ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကား၏ အသုံးပြုမှုကို တိုးချဲ့ခြင်းသည် နောက်ထပ် ဘာသာစကားများကို လေ့လာသင်ယူမှု အပါအဝင် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတစ်လျှောက် ကလေးများ၏သင်ယူလေ့လာမှုကို တိုးတက်စေပါလိမ့်မည်။ ဤသည်မှာ ကျောင်းပညာရေး၏နှစ်များ လွတ်ခဲ့သောသူများ၊ မသန်စွမ်းကလေးငယ်များနှင့် မိန်းကလေးငယ်များ ကဲ့သို့သော အခွင့်အရေးနည်းသည့်အုပ်စုများ အတွက် အထူးအရေးကြီးပါသည်။ သင်ကြားရေးနှင့် သင်ယူလေ့လာရေးတွင် ရိုဟင်ဂျာ အသုံးပြုမှု၊ ဆရာဖြစ်သင်တန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အကဲဖြတ်မှုတို့အတွက် ပိုမိုအားကောင်းသောလမ်းညွှန်မှု ပေးအပ်ခြင်းကို ချက်ချင်းစတင်ပါ။ မြန်မာဘာသာစကားကို ဒုတိယ ဘာသာ စကားအဖြစ် သင်ကြားခြင်း နှင့် ကျောင်းသားများ ပိုမိုယုံကြည်မှုရှိလာချိန်တွင် ယင်းအား လမ်းညွှန်ဘာသာစကားအနေဖြင့် အသုံးပြုသည့် ချဉ်းကပ်မှုတစ်ခု တည်ထောင်ရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါ။ ရေရှည်တွင် ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားကို လမ်းညွှန်ဘာသာစကားတစ်ခုအနေဖြင့် စံနှုန်းသတ်မှတ်ရန်အတွက် နယ်ပယ်ကို စူးစမ်းလေ့လာရန် ရိုဟင်ဂျာအသိုင်းအဝိုင်းနှင့်အတူ လုပ်ကိုင်ပါ။

6. ဘာသာစကားကို အခြေခံပြီး ဖယ်ကြည့်မှုနှင့် ၎င်းအား ဆက်လက်မတည်မြဲစေရန် ကိုင်တွယ်လုပ်ဆောင်သည့် လူမှုရေးပေါင်းစည်းညီညွတ်ရေး အစီအစဉ်တည်ထောင်ပါ လူမှုရေးပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှု အစီအစဉ်များကို ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းသုံးသော ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးအပြင် အခြားအုပ်စုများကိုပါ အသုံးပြုခွင့်ရရန် ဒီဇိုင်းရေးဆွဲထားပါသည်။ ယင်းက လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းမှသည် ဝန်ထမ်းစုဆောင်းရေး၊ လေ့ကျင့်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးအထိ အကြောင်းအရာအားလုံးကို

အသိပေးသင့်ပါသည်။ ရိုဟင်ဂျာကို ရိုဟင်ဂျာဟု ခေါ်ဆိုကာ သူတို့ကြိုက်နှစ်သက်သော အမည်ဖြင့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအုပ်စုများကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှစ်ခုအကြား တည်ရှိနေသော လေးစားမှုကို ပုံစံပြု မြှင့်တင်ပါ။ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှစ်ခုအကြား တည်ရှိနေသော နားလည်မှုကိုမြှင့်တင်ရန် အစပျိုးသည့် အနေဖြင့် လိင်အခြေခံ အကြမ်းဖက်မှုကဲ့သို့သော ပြဿနာများကိုမျှဝေပြီး ကြားခံဘာသာစကား ဆက်သွယ်ပေးသူများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို စူးစမ်းရှာဖွေပါ။

လုံဆော်ရေးမှူးဖြစ်သူ ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသည့် ဘာသာပြန်တစ်ဦးမှ စစ်တွေကျေးလက်စခန်းများနှင့် ကျေးရွာများတွင် ရိုဟင်ဂျာအမျိုးသမီးငယ်များနှင့် ဘာသာစကားအတားအဆီးများအကြောင်း အာရုံစိုက်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု ပြုလုပ်စဉ်

ဘာသာစကား အတားအဆီးများက အရည်အသွေးပြည့်ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိရန် ကန့်သတ်ထားသည်

အခြားဘာသာစကား မပြောတတ်သော ရိုဟင်ဂျာ စကားပြောသူများမှာ အချက်အလက်၊ ဝန်ဆောင်မှုများ နှင့် ပြဌာန်းထားသော အရည်အသွေးပြည့်ဝန်ဆောင်မှုရရှိမှုမှ ပယ်ထုတ်ခံရရန် လွယ်ကူစေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းအသုံးပြုခြင်းသည် ရိုဟင်ဂျာ လူဦးရေ၏ အများစုနီးပါးဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ အဓိကအားဖြင့် ကော့ဘဇာရီ အသစ်ရောက်ရှိလာသည့် ဒုက္ခသည်များ နှင့် ကျေးလက်ဒေသများလူများ၊ ပညာမတတ်သို့မဟုတ် ပညာရေးနိမ့်ပါးသူများ၊ အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြသည်။

နှစ်ဖက်အခင်းအကျင်းတွင် အခြားဘာသာစကားများ မပြောတတ်သော ရိုဟင်ဂျာ စကားပြောသူများသည် ပြောတတ်သူများကို အားထားပါသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အရည်အသွေးပြည့်ဝန်ဆောင်မှုများရရှိနိုင်ရန် အရေးကြီးသောအခန်းကဏ္ဍကို ကြားခံဆက်သွယ် ပေးသူအားပေးခြင်းနှင့် တစ်ဦးချင်းစီကိုယ်စားပြုမှုကို လျော့နည်းစေသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ထိုအခန်းကဏ္ဍကို ထိရောက်စွာ လုပ်ဆောင်ရန် ဝန်ထမ်းနှင့် လုပ်အားပေးဝန်ထမ်းများထံတွင် ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ လေ့ကျင့်မှု နှင့် ပံ့ပိုးခြင်းတို့ရရှိစေရန် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ သေချာမလုပ်ထားကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ အကဲဖြတ်မှုအရ ရှာတွေ့ခဲ့သည်။

ဘာသာစကား အတားအဆီးများသည် အရည်အသွေးရှိ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများရရှိရန် ကန့်သတ်ထားသည်

လေ့လာမှုအရ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများရှိ ဖြစ်လေ့ရှိသော ဆက်သွယ်ရေးပြဿနာများကို ဖော်ပြသည်။ ၎င်းတို့သည် ထိရောက်မှု၊ ယုံကြည်မှုနှင့် လုံးလုံးလျားလျားအလှမ်းမီရရှိမှုကို လျော့ကျစေသည်။

ဘာသာစကားနှင့် စာတတ်မြောက်မှု စွမ်းရည်များတွင် အကန့်အသတ်ရှိခြင်းသည် လူနာများ ကျန်းမာရေး သတင်းအချက်အလက်များ အပြည့်အဝ နားလည်သဘောပေါက်ခြင်းမှ တားဆီးထားသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံရှိ စစ်တမ်းကောက်ယူထားသည့် ဒုက္ခသည်များအနက် ၂၀ရာခိုင်နှုန်းကျော်သည် ကောင်းမွန်သော ကျန်းမာရေးဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန် သူတို့ထံတွင် လုံလောက်သော သတင်းအချက်အလက်များမရှိခဲ့ဟု ခံစားရသည်။ အဓိကအားဖြင့် အမျိုးသမီးများ၊ မြန်မာစကား မပြောသူများနှင့် စာပေမတတ်သော မိသားစုဝင်များ၏ ပညာမဲ့ခြင်းသည် လူနည်းစုတွင် အားနည်းချက်တစ်ခုအဖြစ် ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း ဒုက္ခသည် လူဦးရေ အပေါ်တွင်တွက်ချက်ခြင်းအရ ယင်းက လူဦးရေ ၂၀၀၀၀၀ ခန့်ရှိနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ကော့ဘဏားတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူထားသည်
ဒုက္ခသည်အများစုမှာ
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ
ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို
အသုံးပြုနေသည်။ သို့သော်
ဆက်သွယ်ရေးပြဿနာများသည် စောင့်ရှောက်မှု
လက်ခံရရှိရေးကို ထိခိုက်စေသည်ဟု
အများက အစီရင်ခံခဲ့သည်။ ၎င်းတို့က
ဆရာဝန်များနှင့် ဆေးမှူးများမှာ အထူးသဖြင့်
နားလည်ရန်ခက်ခဲသည်ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။
ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသို့
သွားရောက်သည့် ဒုက္ခသည် ၂၉ ရာခိုင်နှုန်းသည်
သူတို့၏ဖြေဆိုထားသော မေးခွန်းများကို
ဖြေဆိုပေးခဲ့ကြောင်း နှင့် ပြောသမျှအားလုံးကို
သူတို့နားလည်သဘောပေါက်ခဲ့သည်ဟု
မခံစားခဲ့ရပါ။ သုံးဆယ့်ငါးရာခိုင်နှုန်းက
သူတို့ မှားယွင်းသောဆေးဝါးများ
ရရှိခဲ့သည်ဟု ဖော်ပြသည်။ ဝန်ထမ်းများ၏
ဘာသာစကားအတားအဆီးများ၊
ညံ့ဖျင်းသော ဝန်ထမ်းများ၏
အပြုအမူများနှင့် စကားပြန်များမရရှိနိုင်
သို့မဟုတ် ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့ခြင်းများသည်
အကြောင်းအရင်းများဖြစ်သည်။

“စကားနားမလည်ရင် ဒီကို လာဖို့မလိုဘူးလို့ ဆရာဝန်ကပြောတယ်”

- ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ ကော့ဘဏားရှိ
အသစ်ရောက်ရှိလာသော အသက်၁၅နှစ်မှ
၂၄နှစ်အကြားရှိ အမျိုးသား

အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များသည်
အထူးသဖြင့် အမျိုးသား
ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများနှင့်
စကားပြောသောအခါ သားမြတ်ကဲ့သို့သော
ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းများကို
ရည်ညွှန်းရန် ရင်ဘတ်ဟူသော
ယဉ်ကျေးသောစကားလုံးများကို
အသုံးပြုကြသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့်

ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူ ရခိုင်
သို့မဟုတ် စစ်တကောင်း စကားပြောသူ
လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း ကျန်းမာရေး
စေတနာ့ဝန်ထမ်းများသည် မကြာခဏဆိုသလို
ယဉ်ကျေးသောစကားလုံးများကို
ဖမ်းမိသိရှိနိုင်မှုမရှိပဲ
တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ဆိုကြသည်။
အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ကျန်းမာရေး
ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များသည် ထိရောက်သော
စစ်ဆေးမှုနှင့် တိကျမှန်ကန်သော
ရောဂါစစ်တမ်းများရရှိရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင်
အရေးကြီးသောသတင်းအချက်အလက်များ
ကင်းမဲ့ကြရသည်။ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကား
အသိအမြင်အပေါ် ရည်ရွယ်ထားသော
လေ့ကျင့်မှုနှင့် လမ်းညွှန်မှုသည် ထိုကဲ့သို့သော
နားလည်မှုလွဲမှားခြင်းများကို သိသိသာသာ
လျော့ချနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း ကျန်းမာရေး
စေတနာ့ဝန်ထမ်းများနှင့်
ဆေးဘက်ဆိုင်ရာပညာရှင်များသည် စံနှုန်းမီ
စကားပြန်ဆိုခြင်းနှင့် ဆရာဝန်နှင့် လူနာအကြား
ဆက်သွယ်ရေး တိုးတက်ကောင်းမွန်နိုင်သည့်
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကြားခံအလေ့အထများကို
သင်ယူခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်း မပြုပါ။
ဆွေးနွေးမှုတွင် ပါဝင်သူများအကြား
တိုက်ရိုက် ချိတ်ဆက်မှုကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း
(ယခုကိစ္စတွင် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း
ကျန်းမာရေး စေတနာ့ဝန်ထမ်း) သည်
ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူများအတွက်
အကောင်းဆုံး အလေ့အကျင့်ဗဟိုဖြစ်သည်။
အဆိုပါ ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူသည်
ဆက်သွယ်ရေးကို နှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံးအတွက်
လုံးဝ နှင့် တိုက်ရိုက် လက်ဆင့်ကမ်းပေးပြီး
မတူညီသော ယဉ်ကျေးမှုများကို
နားလည်ရာတွင် လွယ်ကူချောမွေ့စေရန်
လိုအပ်သည့်နေရာ၌ ထပ်ဆောင်း
သတင်းအချက်အလက်ပေးပါသည်။
ထို့နောက် လူနာနှင့် ဆရာဝန်သည်
အစစ်အမှန်နားလည်မှုနှင့်
ယုံကြည်မှုများတည်ဆောက်ရန်
အလားအလာများတိုးမြှင့်ခြင်းဖြင့် ပို၍အပြည့်အဝ
ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

လက်ရှိအလေ့အထမှာ ကျန်းမာရေးစေတနာ့ဝန်ထမ်းများသည် လူနာနှင့် ဆရာဝန် တို့နှင့် ဘေးပန်းစကားများပြောဆိုသော်လည်း သတင်းအချက်အလက်အားလုံးကို နှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံးသို့ ပြန်မပြောပါ။ ယင်းသည် လူနာကို အခွင့်အာဏာမရှိစေမည့် သတင်းအချက်အလက် လက်ဆင့်ကမ်းမှုကို ထိန်းချုပ်ရန်ဒီဂရီတစ်ရပ် ၎င်းတို့အားပေးသည်။ လူနာအချို့နှင့် ဆရာဝန်များက ကျန်းမာရေး စေတနာ့ဝန်ထမ်းများမှ လက်ဆင့်ကမ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို သူတို့အမြဲ မယုံကြည်ကြောင်း TWB သို့ ပြောကြားသည်။ လူနာနှင့်ဆရာဝန်အကြား တိုက်ရိုက်အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်မှုအပေါ် အခြေပြုသည့် လမ်းညွှန်မှုနှင့် လေ့ကျင့်မှုကို စံထားခြင်းက ယုံကြည်မှုနှင့် ထိရောက်မှုကို တိုးတက်စေနိုင်ပါသည်။

“ဆရာဝန်က ကျွန်တော်တို့ကိုကြည့်တယ် ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့မှာ ဘာရောဂါရှိတယ် ဒါမှမဟုတ် ကျွန်တော်တို့အခြေအနေ ဘာလဲဆိုတာကို မရှင်းပြပဲ သောက်ဆေးပဲ ညွှန်တယ်။”

- ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ ကော့ဘဇာတွင် အသစ်ရောက်ရှိလာသည့် အသက် ၅၀ ကျော် ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသားတစ်ဦး

“ကျွန်တော်ဝမ်းလျှောတဲ့ အခါမှာလည်း ကျွန်တော် ဖျားတုန်းကအတိုင်းနဲ့ အတူတူပဲ [ပါရာစီတမော] ဆေး ရတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ”

- မြန်မာနိုင်ငံ စစ်တွေရှိ အသက် ၅၀ ကျော် ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသားတစ်ဦး

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ အဆင်သင့်ရရှိမှုနှင့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းတို့နှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် အချိန်အကန့်အသတ်များသည် လူနာဗဟိုပြုစောင့်ရှောက်မှု၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ထိခိုက်လွယ်သည့် ဆက်သွယ်ရေးကို မြှင့်တင်မပေးပါ။ အမှန်တကယ် ပြောဆက်သွယ်ရေးသည် ရှည်ကြာပါသည်။

“ကျွန်တော်တို့မှာ ဆရာဝန်တွေနဲ့ စကားပြောဆိုဖို့အချိန် လုံလုံလောက်လောက်မရှိပါဘူး။ ပထမ အချိန်ကြာကြာ စောင့်ရပြီး ပြီးတော့ နှစ်မိနစ် ကနေ သုံးမိနစ်အထိပဲ တိုင်ပင်ချိန်ရှိတယ်”

- မြန်မာနိုင်ငံ စစ်တွေရှိ အသက် ၅၀ ကျော် ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသား တစ်ဦး

မသန်မစွမ်းသူများလည်း ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို လက်လှမ်းယူရာတွင် အမှန်တကယ် လူမှုရေးထောက်ပံ့မှု ကင်းမဲ့ခြင်း သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့မှုမရှိဟု လက်ခံရလောက်ခြင်း အပါအဝင် အခြားစိန်ခေါ်မှုများကိုလည်း သတင်းပို့အစီရင်ခံခဲ့သည်။

“ဆေးခန်းမှာ စောင့်ရှောက်သူတွေကို ဆရာဝန်နဲ့တိုင်ပင်တဲ့အခန်းထဲ ဝင်လာခွင့်မပြုဘူး”

- မြန်မာနိုင်ငံ စစ်တွေမြို့ရှိ မသန်မစွမ်း ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသမီးတစ်ဦး

လမ်းကို ညွှန်ပြပေးရန် ပိုမိုထိရောက်သော ဆိုင်းဘုတ် လိုအပ်ပါသည်

လူနာများကို ကျန်းမာရေး အဆောက်အဦများသို့ ညွှန်ပြသည့် ပြင်ပဆိုင်းဘုတ်များသည် မကြာခဏဆိုသလို လုံးဝထိရောက်မှုမရှိပါ။ အေဂျင်စီအမှတ်တံဆိပ်နှင့် ဆောင်ပုဒ်တိုများသည် ဖွင့်ချိန်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များထက် ပို၍ထင်ရှားပါသည်။ စစ်တွေနှင့် ကော့ဘဏား နှစ်ဖက်စလုံးရှိ စခန်းဆိုင်းဘုတ်များလည်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာ နှင့် (ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံတွင်) ဘင်္ဂလား ဘာသာစကားဖြင့် ၊ မြန်မာဘာသာပြန်ကို ပုံနှိပ်စာလုံးအသေးတို့ဖြင့် ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု ဗဟိုဌာနများသို့ သူတို့ကို လမ်းညွှန်ပေးရန် ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက် ပို၍တတ်သူအပေါ် မှီခိုကြရပါသည်။ ဆေးဝါးဆိုင်ရာ ပုံရိပ်များသည် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်ပါသော်လည်း သင်္ကေတများအတွက် ယဉ်ကျေးမှုအရ သီးခြားအဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူမှုများ နှင့် စာဖတ်သူ၏ ဦးစားပေးမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။

အင်္ဂလိပ်နှင့် မြန်မာတွင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်းရှိသည့် သင်္ကေတများသည် ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကားတွင် တူညီသော အဓိပ္ပာယ်ဖြင့် အစဉ်ဘာသာမပြန်ပါ။ ဥပမာအားဖြင့် လူများစွာသည် ခွင့်မပြုဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ကို စက်ဝိုင်းထဲ လိုင်းပြတ်တစ်ခုဆွဲခြင်းမှတစ်ဆင့် ကောက်ချက်ချကြသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံရှိ ရိုဟင်ဂျာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းက ဒါကိုနားမလည်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့သိရှိရပါသည်။ ထိုအစား ရိုဟင်ဂျာ ပရိသတ်က လက်အနီ၊ လက်တားပြခြင်းမှ တူညီသော အဓိပ္ပာယ်ကို ယူပါလိမ့်မည်။

ဆက်ဆံရေးလိုအပ်ချက်များကို ဝန်ဆောင်မှုပြဌာန်းချက်များအဖြစ် တည်ဆောက်ပါ

ထိုပြဿနာများသည် ရိုဟင်ဂျာ အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း ကိုင်စွဲထားသည့် ထုံးတမ်းစဉ်လာယုံကြည်ချက်များနှင့်မကိုက်ညီသည့် အနောက်တိုင်းဆေးကုထုံးကို အယုံအကြည်ကင်းမဲ့ခြင်းနှင့် ပေါင်းစပ်လျက်ရှိသည်။ ကျန်းမာရေးကျင့်ထုံးများ နှင့် ဤယုံကြည်မှုကို မပစ်ပယ် မလေးမစားမပြုသည့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု အထောက်အပံ့များ မြှင့်တင်ပေးခြင်းက ထုံးတမ်းစဉ်လာ၊ နားလည်သဘောပေါက်မှုသာမက နည်းပညာများ လိုအပ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ လေ့လာချက်များအရ ရိုဟင်ဂျာလူနာများသည် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို မကြာခဏဆိုသလို ကျေနပ်အားရမှုမရှိကြသော်လည်း ကျန်းမာရေးလုပ်သားများနှင့်ပတ်သက်သည့် ၎င်းတို့၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများအား များသောအားဖြင့် သတိပေးအကြောင်းကြားလေ့မရှိကြပါ။ ဤအရာသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ လက်ငင်းအကျိုးကြည့်ဝါဒ နှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို မသိကျိုးကျွံမှုတို့ ပေါင်းစပ်ရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာဟန်တူပါသည်။ အားနာမှုဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ လိုအပ်ချက် အတိုင်းအတာကို ဖော်ပြခြင်းမရှိပဲ သိက္ခာဆယ်ခြင်းကို အဓိကအရေးပေးသည့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းသည် ထိုသို့ ပြစ်တင်ဝေဖန်မှုခြင်းက ဝန်ဆောင်မှုများကို ရုပ်သိမ်းရပ်တန့်မှု ဖြစ်ပွားစေနိုင်မည်ဆိုသည့်

စိုးရိမ်ပူပန်မှုများနှင့် ပေါင်းစပ်ထားပါသည်။
 လူနာဦးစားပေး ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ
 ယူဆချက်များ နှင့် အရည်အသွေးမီ
 ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများအား ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိခြင်းများကိုလည်း မသိကျွမ်းကြပေ။

ဘယ်သူကမှ ဒီဘာသာစကား
 [language] ဆိုင်ရာ
 စိန်ခေါ်မှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး
 ကျွန်တော်တို့ကို ကူညီဖို့
 မကမ်းလှမ်းတဲ့အပြင်
 ကျွန်တော်တို့
 ဘယ်လိုစောဒက
 တက်ရမှန်းမသိဘူး။
 ပြီးတော့ စောဒကလည်း
 မတက်ရဲပါဘူး။"

- ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ရှိ အသစ်ရောက်လာကစ
 အသက် ၅၀ ကျော် ရိုဟင်ဂျာ
 အမျိုးသားတစ်ဦး

"[ရိုဟင်ဂျာ လူမှုအဖွဲ့အစည်း]
 က [မူဆလင်မဟုတ်သော]
 အစီအစဉ်ဝန်ထမ်းများကို
 ကြောက်ရွံ့ကြတဲ့အတွက် သူတို့
 စိတ်ကျေနပ်စေမယ့်အရာတွေကိုပဲ
 ပြောဆိုကြပါတယ်... သူတို့က
 မွတ်စလင် ဝန်ထမ်းတွေကိုတော့
 သိပ်မကြောက်ပါဘူး။"

- ဟု မြန်မာစကားပြောဆိုသော မြန်မာနိုင်ငံရှိ
 လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှု စီမံကိန်း
 အရာရှိတစ်ဦးက ပြောကြားခဲ့ပါသည်

ဤအခြေအနေတွင် လူနာ၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို
 အမှန်တကယ် ကြားသိစေမည့် အပြန်အလှန်
 ဆွေးနွေးပြောဆိုမှုတစ်ရပ် ပြုလုပ်နိုင်ရန်
 လိမ္မာပါးနပ်မှု၊ ယဉ်ကျေးမှုပိုင်းဆိုင်ရာ သတိပြုမှု
 နှင့် အချိန်တို့ များများစားစားလိုအပ်ပါသည်။
 ပိုမိုနားလည်လွယ်သော အသိပေးမှုပုံစံ၊
 လူနာ ဦးစားပေး ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု နှင့်
 ဆက်သွယ်ရေးပိုင်းတွင် စိတ်ရောကိုယ်ပါ
 မြှုပ်နှံဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကျန်းမာရေး
 ဝန်ဆောင်မှုများ၏ အမှန်တကယ် နားလည်ပြီး
 လက်ခံထားသည့် အရည်အသွေးကို
 တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်ရာတွင်
 အလွန်ပင် အောင်မြင်မှုရစေနိုင်ပါသည်။

ယဉ်ကျေးမှု နှင့် ဘာသာစကား ကွဲပြားမှုကို
 ပေါင်းစပ်ခြင်းဖြင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု
 လုပ်သားများသည် လူနာ-ဗဟိုပြု
 စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့်
 ထိရောက်စွာပြောဆိုဆက်သွယ်ရေးကို
 တည်ဆောက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဆိုလိုသည်မှာ -

- ဆက်သွယ်ပြောဆိုရန်
 အချိန်ရစေရေးအတွက် ဝန်ဆောင်မှုကို
 အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း

- ဝန်ထမ်းများအကြား ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အသိအမြင်ရှိလာစေမည့် ကျွမ်းကျင်မှု စွမ်းရည်များကို လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးခြင်း
- ဆရာဝန်များ နှင့် ကျန်းမာရေး စေတနာ့ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ကောင်းမွန်သည့် ပြောဆိုဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အလေ့အထများ ကို ၎င်းတို့အလုပ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် နားလည်ထားစေခြင်း

ဘာသာစကားအတားအဆီးများသည် အရည်အသွေးမြင့်မားသည့် ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများ ရယူနိုင်ခွင့်ကို ကန့်သတ်ထားသည်။

UNICEF¹ က ပညာရေးဆိုင်ရာ မာတိကာများသည် လေ့လာသင်ယူသူ-ဗဟိုပြုဖြစ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ခွဲခြားဆက်ဆံမှု မရှိစေရဟု အကြံပြု ထားပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ တင်ပြသည့်အချက်အလက်များသည် လေ့လာသင်ယူသူ စိတ်ပါဝင်စားပြီး ၎င်းတို့နားလည်နိုင်သည့် ဘာသာစကားဖြင့် ဖြစ်ရပါမည်။

ကလေးများ၏မိခင်ဘာသာစကားကို လမ်းညွှန်ဘာသာစကားအဖြစ် အသုံးပြုခြင်းသည် သာတူညီမှု နှင့် လေ့လာမှု ရလဒ်ကောင်းများကို ရရှိစေပြီး ထပ်ခါတလဲလဲ သင်ကြားရခြင်း နှင့် ပညာတစ်ပိုင်းတစ်စနှင့် ကျောင်းထွက်ရခြင်းများကို လျော့နည်းစေနိုင်ပါသည်။ ယင်းသို့အားဖြင့် မိဘများ နှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတို့၏

1 http://www.oosci-mena.org/uploads/1/wysiwyg/Quality_Education_UNICEF_2000.pdf

ပါဝင်မှုကိုလည်း ပိုမိုကောင်းစေနိုင်ပါသည်။²

ဘာသာစကားမျိုးစုံပြောသည့် အခြေအနေတွင် မိခင်ဘာသာစကားကို အခြေပြုသည့် ဘာသာစကားမျိုးစုံသုံး ပညာရေးစနစ်သည်သာ အကောင်းဆုံး ပုံစံဖြစ်ပါသည်။³ ယင်းပုံစံဖြင့်ချဉ်းကပ်ခြင်းတွင် အခြားသော ဘာသာစကားဖြင့် သွန်သင်ညွှန်ကြားချက်များကို တဖြည်းဖြည်း ခံယူရင်း ကလေးများသည် ၎င်းတို့၏ မိခင်ဘာသာစကားဖြင့် အတွေးအမြင်အသစ်များနှင့် ဆက်ဆံရေးနည်းလမ်းသစ် များကို လေ့လာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဘာသာစကား နှင့် ယဉ်ကျေးမှု ကွဲပြားခြင်းက ရင်းမြစ်နှင့် မူဝါဒရေးရာ အကျပ်အတည်းများကိုလည်း ဖြစ်စေပါသည်

လေ့လာခဲ့သမျှ အခြေအနေနှစ်ရပ်လုံးမှာ အရည်အသွေးမြင့်မားသော၊ လေ့လာသင်ယူသူ-ဗဟိုပြု၊ မိခင်ဘာသာစကား အခြေခံသော ဘာသာစကားမျိုးစုံသုံးသည့် ပညာရေးကို အောင်မြင်ရရှိရန်မှာ အခက်အခဲများရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ၎င်းအခက်အခဲအတားအဆီးများသည် အဓိကအားဖြင့် ရင်းမြစ် နှင့် မူဝါဒရေးရာ ကန့်သတ်ချက်များကြောင့်ဖြစ်ပြီးသော်လည်း ယဉ်ကျေးမှု နှင့် ဘာသာစကား အတားအဆီးများ ကြောင့် ပိုမိုဆိုးရွားစေပါသည်။

2 Bender, P., Dutcher, N., Klaus, D., Shore, J. and Tesar, C. (2005): In their own language: education for all (English). ပညာရပ်ဆိုင်ရာ မှတ်စုများ Education Notes. Washington, DC: World Bank, ကို နောက်ပါ လင့်ခ် တွင် ရရှိနိုင်ပါသည် - <http://documents.worldbank.org/curated/en/374241468763515925/In-their-own-language-education-for-all>

3 Susan Malone 'The rationale for Mother Tongue Based Multilingual Education: Implications for Education Policy' SIL 2007, ကို နောက်ပါ လင့်ခ် တွင် ရရှိနိုင်ပါသည် - https://www.sil.org/sites/default/files/files/mtbml_e_implications_for_policy.pdf

အခြေအနေနှစ်ခုစလုံးတွင် မူဝါဒရေးရာ အခက်အခဲများသည် ညွှန်ကြားသည့် ဘာသာစကားရပ်ပေါ် ကန့်သတ်ချက်များနှင့် အသိအမှတ် ပြုရန် ပျက်ကွက်ခြင်းများ ပါဝင်ပါသည်။ အရင်းအမြစ်အကန့်အသတ်ရှိခြင်းသည် ဆရာများကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးမှု အရည်အသွေး နှင့် ဆရာများအတွက်ပေးအပ်သော အရည်အသွေးဖွံ့ဖြိုးမြှင့်မားအောင် လုပ်ဆောင်ရေးများအပေါ်တွင် ထိခိုက်စေပါသည်။

အပျိုဖြစ်ချိန်တွင် မိန်းကလေးများအား ပညာသင်ကြားခွင့်မရှိစေသည့် ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံများသည်လည်း ပညာသင်ယူခွင့်ရရှိရေး ပေါ်တွင် ကြီးမားသောအခက်အခဲ အကျပ်အတည်း ဖြစ်စေပါသည်။ ၎င်းသဘောထားများကို ပြောင်းလဲရန်အတွက် အချိန်လိုအပ်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆန်းစစ်မှုတွင် ၎င်းတို့ကို တိုက်ရိုက်ပြောဆိုဖြေရှင်းထားမှု မရှိပါ။

သို့ရာတွင် လူသားချင်းစာနာသည့် ပညာရေးအပေါ် အယုံအကြည်မရှိမှု နှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ခြင်းမရှိသည့် သင်ကြားရေးနည်းလမ်းများ ကလည်း ကျောင်းအပ်နှံမှု နှင့် ကျောင်းခေါ်ချိန်များကို လျော့ကျစေကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ ကောင်းမွန်သည့် ဆက်ဆံရေးနည်းလမ်း များဖြင့် မိဘများ၏ အင်အားကို ကျော်လွှားပြီး ပညာပေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ၎င်းတို့၏ အမြင်များကို သိရှိရစေနိုင်ပါသည်။

ကော့ဘဏား တွင်ပြုလုပ်သည့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆန်းစစ်မှု နှင့် ယှဉ်တွဲပြုလုပ်သည့် TWB ပညာရေးလေ့လာမှုများ⁴ က ပညာသင်ကြားခွင့်ရရှိရန် နှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသည့်

လုပ်ငန်းများ ဖြေရှင်းပြောဆိုရမည့် အရည်အသွေးများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဘာသာစကား နှင့် ယဉ်ကျေးမှု တို့နှင့် ဆက်စပ်သည့် အတားအဆီးများအကြောင်းကို မီးမောင်းထိုးပြထားပါသည် -

- ပညာရေးနှင့်ဆက်စပ်သည့် အချက်အလက်များကို ရယူရန် နှင့် မိဘများနှင့် ထိရောက်သော ပြောဆိုဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ရန်အတွက် ဘာသာစကား အတားအဆီးများ
- ရိုဟင်ဂျာလူမျိုး ဆရာများသည် မြန်မာဘာသာစကားအားနည်းကြပြီး စစ်တကောင်း ဘာသာစကားပြောဆိုသည့် ဆရာများ နှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသည့် ပညာရေးပိုင်းဆိုင်ရာ မန်နေဂျာများသည် ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားအားနည်းကြခြင်း
- ဆရာများ၊ ကျောင်းသားများနှင့် မိဘများကြားတွင်လည်း လေ့လာသူအခြေပြု ပညာရေးကို ရင်းနှီးမှုမရှိခြင်း
- ကော့ဘဏားရှိ ကလေးများတွင်ပြုလုပ်သည့် ဆန်းစစ်မှုများအရ ကျောင်းသားများ၏ ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားမဟုတ်သည့် အခြားဘာသာစကား စွမ်းရည်သည် နိမ့်ကျနေသည်ဟု အစီရင်ခံဖော်ပြထားခြင်း

ယင်းကဲ့သို့သော ခက်ခဲသည့်အခြေအနေတွင် ထိရောက်သော ဆက်ဆံရေးနည်းလမ်းများနှင့် ဦးတည်ချက်ထား သင်တန်းပေးခြင်း နှင့် လမ်းညွှန်ခြင်းများက ၎င်းအခက်အခဲများကို ပြေလည်စေနိုင်ပါသည်။

4 TWB, UNICEF (2019) Language, education and the Rohingya refugee community of Cox's Bazar [ပညာရေးဆိုင်ရာ လင့်ခ် ကို မကြာမီ ကြေငြာပါမည်]။

စာသင်ခန်းတွင်း နှင့်
စာသင်ခန်းပြင်ပတွင်
ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်စေရန်
လိုအပ်ချက်များ

အခြေအနေနှစ်ခုစလုံးတွင်
အရည်အသွေးပြည့်မီသော ပညာရေးကို
ရနိုင်စေရန် မြှင့်တင်ရာတွင်
အင်တာဗျူးများ၊ အုပ်စုလိုက်ဆွေးနွေးခြင်း
နှင့် စောင့်ကြည့်ခြင်းနည်းလမ်းများကို
တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

စာသင်ခန်းတွင်း ပြောဆိုဆက်သွယ်ရေး

ဆရာများသည် ရိုဟင်ဂျာစကားအသုံးပြုခြင်းကို
အခြေခံပြီး ဘာသာစကားမျိုးစုံသုံး
ပညာရေးကို သင်ကြားပေးနိုင်ရန်အတွက်
သင်တန်းပေးခြင်း၊ လမ်းညွှန်ခြင်း နှင့်
သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ လိုအပ်နေပါသည်။
ယင်းကဲ့သို့သော အထောက်အပံ့များမရှိခြင်းက
ထပ်တလဲလဲ-အခြေပြု သင်ယူခြင်းကို
ပြန်ရောက်သွားရန်ပိုများစေပြီး
လေ့လာသူများအတွက် စကားပြောဆိုရန်
နှင့် ဘာသာစကားပိုင်းဆိုင်ရာမှတ်ဉာဏ်
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက်
အခွင့်အလမ်းများကို ကန့်သတ်ထားသလို
ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ လေ့လာသူ-အခြေပြု
နည်းလမ်းက အချိန်၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန်
နှင့် ဆရာများက နည်းလမ်းအသစ်ကို ထိရောက်
စွာအသုံးပြုနိုင်စေရန်အတွက် လေ့ကျင့်မှုများစွာ
လိုအပ်ပါသည်။

ဆရာများသည် အတွေးအခေါ်အသစ်များကို
ရှင်းပြရန်အတွက် ရိုဟင်ဂျာစကားကို
ထပ်တလဲလဲသုံးနေကြသော်လည်း
၎င်းကို ထိရောက်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်ရန်
အထောက်အပံ့များမရရှိကြပါ။
လက်ရှိတွင် ၎င်းတို့သည်
လမ်းညွှန်သင်ပြသည့်ဘာသာစကားအား
အပြောင်းအလဲအတွက် အခြေခံတစ်ခုအဖြစ်

လေ့လာသူများ၏ မြန်မာစကားစွမ်းရည်ကို
မည်သို့တိုးတက်အောင်လုပ်ရမည်
ဆိုသည်ကိုလည်း မသိရှိကြပါ။
ဆရာများကိုယ်တိုင်ကလည်း
အခြားဘာသာစကားစွမ်းရည်
ချို့တဲ့လေ့ရှိကြပါသည်။ ဆရာများ နှင့်
မိဘများက ဆရာများ၏ မြန်မာ၊ ရခိုင် နှင့်
(ကော့ဘဇာတွင်) အင်္ဂလိပ်စကားစွမ်းရည်
ချို့တဲ့ခြင်းကို ပြဿနာ၏ အကြောင်းရင်းများဟု
ပြောဆိုနေကြပါသည်။

ပြောဆိုဆက်သွယ်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှု

ဘာသာစကား အတားအဆီးက
ဆရာများ၏ လမ်းညွှန်မှု နှင့် သင်ကြားမှုကို
နှောင့်နှေးစေပါသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်တွင်
ဒေသခံ ဘင်္ဂလား နှင့် ရိုဟင်ဂျာဆရာများကို
သင်တန်းပေးကြီးကြပ်သည့် နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာ
နှင့် အစီအစဉ် အရာရှိများသည်
အများအားဖြင့် ဘင်္ဂလားလူမျိုးများ
သို့မဟုတ် စစ်တကောင်းဘာသာစကား
ပြောဆိုသူများဖြစ်ကြပါသည်။ စစ်တွေ
ကျေးလက်စခန်းများ နှင့် ရွာများတွင် ဆရာများ၏
ဘာသာစကားစွမ်းရည်မှာ ချို့တဲ့သော်ငြားလည်း
ဆရာများက ကြီးကြပ်သင်ကြားမှုများကို
မြန်မာနှင့် ရခိုင်ဘာသာစကားများဖြင့်သာ
ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ရလဒ်အားဖြင့်
ရိုဟင်ဂျာဆရာများသည် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်
နားလည်ရန်ခက်ခဲသည့် ဘာသာစကားဖြင့်သာ
ပြန်လည်ပြောဆိုခြင်း နှင့် လမ်းညွှန်ချက်များရ
ရှိခြင်းတို့ဖြစ်နေပါသည်။

သင်ကြားပေးသည့်

ဘာသာစကားအနေနှင့်သာမက
သင်ကြားပေးမည့် အခြားဘာသာစကားများကို
နားလည်ရန်အတွက်ပါ ရိုဟင်ဂျာသည် အဓိက
အခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိနေပါသည်။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း
စာရွက်စာတမ်းများ၊ ဆရာများ၏
ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်မှုများ နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု နှင့်
ကျောင်းသားအား ဆန်းစစ်သည့်စနစ်များသည်
လက်ရှိတွင် ဤအချက်ကို အသုံးမချသေးပါ။

လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်း

ကြီးကြပ်သူများ၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးသူများ၊ ဆရာများ၊ လေ့လာသင်ယူသူများ နှင့် မိသားစုများကြား ဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲကြောင့် ယာယီ လေ့လာရေးစင်တာ နှင့် စာသင်ခန်းများ၏ သင်ယူလေ့လာသူ- ဗဟိုပြု နည်းလမ်းကို နားလည်သဘောပေါက်မှု နည်းခြင်းကို ဖြစ်စေပါသည်။

ကစားခြင်း-အခြေပြု လေ့လာခြင်းများကို ပြုလုပ်သဖြင့် ကော့ဘဏားတွင် မိဘအများအပြားက ယာယီ လေ့လာရေးစင်တာကို ပညာရေးအတွက် အလေးထားစရာနေရာဟု မထင်ထားကြပါ။ စစ်တွေ ကျေးလက်စခန်းများ နှင့် ရွာများတွင် ရိုဟင်ဂျာဆရာများ၏ နိမ့်ကျသော ပညာရေးအဆင့် နှင့် မြန်မာစာစွမ်းရည်တို့သည် မိဘများစွာ၏ မျှော်လင့်ချက်နှင့် မကိုက်ညီကြပါ။ ရွှေ့ပြောင်းမှုမပြုလုပ်မီက မိဘများသည် မြန်မာဇာတိ သို့မဟုတ် ရခိုင်စကားပြောဆရာများနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီး သားဖြစ်နေပါသည်။

မြန်မာစကားကို ကောင်းစွာမပြောတတ်သော မိဘများသည် ပညာမတတ်သူများဖြစ်ဖို့များပြီး ၎င်းတို့၏ ကလေးများ၏ ပညာရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို နားလည်နိုင်ရန်လည်း အခက်အခဲရှိလေ့ရှိပါသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံရှိ စစ်တမ်းကောက်ယူထားသည့် ဒုက္ခသည်များအနက် (၂၅ ရာခိုင်နှုန်း) ကျော်သည် ကောင်းမွန်သော ပညာရေးဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန် သူတို့တွင် လုံလောက်သော သတင်းအချက်အလက်များမရှိခဲ့ဟု ခံစားရသည်။ ၎င်းတို့မှာ အဓိကအားဖြင့် ပညာရေး နှင့် စာတတ်မြောက်ရေးဆိုင်ရာ ဘာသာစကားဖြစ်သည့် မြန်မာစကားပြော ဟာတတ်သူတစ်ယောက်မှမရှိသည့် အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ပါသည်။

ကလေးများ၏ ပညာရေးတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ရန် နှင့် မိဘများ၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ကျော်လွှားရန် မှန်ကန်သော ဘာသာစကားအပေါ် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ စေ့စပ်လုပ်ဆောင်မှုလည်း နည်းပါသည်။ မတူညီသည့်ယဉ်ကျေးမှုများကြား သင်ယူလေ့လာသူ-ဗဟိုပြု နည်းလမ်းများအကျိုးရှိစေရန်အတွက်လုပ်ဆောင်ရာတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပညာရေးကျွမ်းကျင်သူများမှာလည်း များစွာ အသုံးမဝင်လှပါ။ ပညာရေးကဏ္ဍရှိ လက်တွဲဖော်များထံမှ နိုင်ငံတော်ဝန်ထမ်းများကလည်း လုံလောက်သော အထောက်အပံ့ နှင့် ပြင်ဆင်မှုများမရှိဘဲ ဆက်စပ်အတွေးအခေါ်များကို လက်ဆင့်ကမ်းရန် အခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ ကော့ဘဏားတွင် ပြုလုပ်သည့် မိဘ-ဆရာ အစည်းအဝေးများတွင် စစ်တကောင်းဘာသာစကားကို ပြောဆိုကြသဖြင့် အချို့သောမိဘများ နားလည်ရန် အခက်အခဲရှိနိုင်ပါသည်။

မိဘများ ပညာရေးတွင် ပါဝင်ရန်၊ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရန် နှင့် မိခင်ဘာသာစကားဖြင့် သင်ကြားခြင်းနှင့် သင်ယူလေ့လာသူ-ဗဟိုပြုနည်းလမ်းများ၏ အကျိုးရှိမှုကို ဆွေးနွေးရန် ထိရောက်သော ဆက်သွယ်ရေး လှုပ်ရှားမှုများ မရှိပါ။

အရည်အသွေးပြည့်မီသော ပညာရေးကို ပေးအပ်ရန်အတွက် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းမှ ပိုမိုပါဝင်မှု နှင့် ဘာသာစကားမျိုးစုံ အတွက် အရင်းအမြစ်များများ လိုအပ်နေပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ခက်ခဲသော အခြေအနေများတွင် မိခင်ဘာသာစကား-အခြေပြု ဘာသာစကားမျိုးစုံဖြင့် ပညာရေးကို ဖော်ဆောင်ရန် ခက်ခဲသော်လည်း ပညာရေးရလဒ်အားဖြင့် ကောင်းမွန်နိုင်ကြောင်း အထောက်အထားများစွာရှိပါသည်။ ၎င်းတို့အောင်မြင်စေရန်အတွက် ဆရာများ၊ လေ့လာသင်ယူသူများ နှင့် မိဘများသည်

၎င်းတို့၏ ဘာသာစကား နှင့် ယဉ်ကျေးမှု မတူကွဲပြားခြင်းကို လက်သင့်ခံနိုင်ရန်အတွက် အထောက်အပံ့ နှင့် အရင်းအမြစ်များများလိုအပ်နေပါသည်။

ပြင်ပအတားအဆီးများရှိနေသော်လည်း လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသည့် ပညာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများအနေဖြင့် အဆင့်တိုင်းတွင် ဘာသာစကားနှင့်ပတ်သက်သည့် နည်းလမ်းများကို ပိုမိုပြုပြင်ခြင်းဖြင့် အရည်အသွေးပြည့်မီသော ပညာရေးကို ပိုမိုရရှိစေရန်အတွက် လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

သင်ကြားမှု နှင့် လေ့လာသင်ယူမှုတွင် ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကား အသုံးပြုမှုအတွက် ပိုအားကောင်းသော လမ်းညွှန်မှုပေးပါ။ ၎င်းတွင် ကျောင်းသားများအား ဘာသာရပ်များကို ၎င်းတို့၏ မိခင်ဘာသာစကားဖြင့် လေ့လာရန် အားပေးခြင်း နှင့် ယင်းဘာသာစကားဖြင့် ၎င်းတို့၏ တိုးတက်မှုကို ဆန်းစစ်ခြင်းများပြုလုပ် ရန်အားပေးသည့် ရည်မှန်းချက်များချထားခြင်းတို့ ပါဝင်သင့်ပါသည်။ ၎င်းတွင် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း စာရွက်စာတမ်းများကို အမျိုးသားဘာသာစကား (ဘင်္ဂလား နှင့် မြန်မာ) သို့ ဘာသာပြန်ခြင်း နှင့် ဆရာများ၊ လေ့လာသင်ယူသူများ နှင့် မိဘများအား နည်းလမ်း နှင့် ရည်မှန်းချက်များကို ရှင်းပြရန်အတွက် ရုပ်သံလမ်းညွှန်ချက်များ ထုတ်ဝေခြင်းများလည်း ပါဝင်ရပါမည်။

အသစ်များကိုလေ့လာသင်ယူရန် နှင့် မြန်မာစကားကိုလေ့လာသင်ယူရန်အတွက် ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကား ကို ကနဦးဘာသာစကားအဖြစ် အသုံးပြုခြင်းကို အားပေးပါ။ ယင်းတွင် လက်ရှိ TWB ၏ ဘာသာစကားမျိုးစုံသုံး ခက်ဆစ် မိုဘိုင်းလ်အက်ပ် များကဲ့သို့သော ရှိနှင့်ပြီးသည့် အရင်းအမြစ်များနှင့်အတူ သင်ကြားရေး

နှင့် လေ့လာသင်ယူရေးတွင် အသုံးပြုသည့် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများတွင် ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကား အသုံးပြုခြင်းများပါဝင်ပါသည်။

ဆရာများကို ၎င်းဘာသာစကားဖြင့် သင်ကြားနိုင်စေရန်အတွက် ၎င်းတို့၏ မြန်မာစာစွမ်းရည် တိုးတက်စေရန် ထောက်ပံ့ပေးပါ။ ၎င်းတို့အား မြန်မာစာအား ဒုတိယဘာသာစကားအနေဖြင့် သင်ကြားရန် လမ်းညွှန်ပေးခြင်းအားဖြင့် ကလေးများအနေဖြင့် တရားဝင် သင်ကြားသည့် ဘာသာစကားကို လေ့လာသင်ယူရန်အတွက်လိုအပ်သည့် စကားလုံးကို ဖြေးဖြေးသင်ယူနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ဆရာများခန့်ထားခြင်း နှင့် လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးချိန်တွင် ဘာသာစကားအထောက်အပံ့များကို ပိုမိုတိုးမြှင့်ပေးပါ။ ၎င်းတွင် ဆရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အရင်းအမြစ်များအား သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာစကား နှင့် အရေးအသားပုံစံဖြင့် ရရှိစေခြင်း နှင့် ရှုပ်ထွေးသော အတွေးအခေါ်များကို ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားဖြင့် ဆွေးနွေးတင်ပြစေခြင်းများ ပါဝင်ပါသည်။ ကော့ဘဇားရှိ ဆရာလေ့လာသင်ယူမှု စက်ဝိုင်းများသည် အပြုသဘောဆောင်ရပါမည်။

ပညာရေး စီမံကိန်း နှင့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ပါဝင်မှု ပိုများစေပါ ။ ၎င်းတွင် အဓိကကျသည့် ပညာရေး စာရွက်စာတမ်းများ နှင့် အချက်အလက်များကို မြန်မာစာသို့ ဘာသာပြန်ခြင်း၊ မိဘ-ဆရာ အစည်းအဝေးများကို ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားဖြင့် ကျင်းပခြင်း နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာတွင် ကျောင်းသား၊ ဆရာ နှင့် မိဘများ ပါဝင်စေခြင်းတို့ပါဝင်ပါသည်။

ဘာသာစကား အတားအဆီးသည် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် ရိုဟင်ဂျာများအား ဖယ်ကြည့်ထားခြင်းကို ပိုမိုဖြစ်စေသည်

နိုင်ငံသားများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုမခံရမှုနှင့်
၎င်းတို့၏ ဥပဒေရေးအရ
အဆင့်အတန်းကင်းမဲ့မှုတို့တွင်
ထင်ဟပ်စေသည့်အချက်တစ်ခု အနေဖြင့်
မြန်မာလူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ရိုဟင်ဂျာများကို
ဘေးဖယ်ထားသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင်
ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် အစိုးရမှ ဒုက္ခသည်များအဖြစ်
အသိအမှတ်ပြုမှု နှင့် ၎င်းတို့၏ ဥပဒေရေးအရ
အဆင့်အတန်းကင်းမဲ့မှုကြောင့်
၎င်းတို့သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်
အပြည့်အဝ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းလ
ည်းမရှိပေ။ ယင်း၏အကျိုးဆက်တစ်ခုမှာ
မြန်မာ သို့မဟုတ် ဘင်္ဂလား ကဲ့သို့သော
အခြားဘာသာစကားများကို
ကျောင်းတွင်ဖြစ်စေ အခြားလူမှုအသိုင်းအ
ဝိုင်းများနှင့် ပြောဆိုဆက်ဆံခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ
သင်ယူရန် ၎င်းတို့၏အခွင့်အလမ်းများ
လျော့နည်းလာစေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းက ၎င်းတို့အား ဘာသာစကားမှတစ်ဆင့်
ဖယ်ကြည့်မှုတွင် ပိတ်မိစေပါသည်။ ရိုဟင်ဂျာ
ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းကိုသာ
အသုံးပြုသော ရိုဟင်ဂျာလူကြီးများသည်
အခြားလူများမှတစ်ဆင့်လွဲပြီး
သတင်းအချက်အလက်များ ရယူနိုင်မှုမရှိခြင်း၊
သူတို့၏ လိုအပ်ချက်များနှင့်

ဆန္ဒများကို ကြားသိစေခြင်း သို့မဟုတ်
ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများနှင့်
ထိတွေ့ဆက်ဆံခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်ခြင်းမရှိနိုင်ပါ။
ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်း
အသုံးအများဆုံးသောအုပ်စုများတွင်
အခြားနည်းလမ်းများဖြင့်လည်း
အားနည်းချက်များရှိပြီး ၎င်း ဘာသာစကားမျိုး
စုံသုံးသူများအပေါ်တွင် မှီခိုနေရခြင်းကလည်း
လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းတွင် စွမ်းအားနှင့်
ကိုယ်စားပြုနိုင်ခြင်းကိုလည်း ပိုနည်းစေပါသည်။

အတင်းအဓမ္မ နေရာရွှေ့ပြောင်းမှုသည်
အထောက်အပံ့များအတွက် ရိုဟင်ဂျာ
အသိုင်းအဝိုင်းပြင်ပမှ အခြားသူများအပေါ်
အားကိုးမှုကို ပိုမိုတိုးပွားစေပြီး မတူညီသည့်
ဘာသာစကား နှင့် ယဉ်ကျေးမှုများကြား
ဆက်ဆံရေးအတွက် လိုအပ်ချက်ပိုမိုမြင့်
မားလာစေပါသည်။ မြန်မာပြည်တွင်း
နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးနေရသည့်
ရိုဟင်ဂျာများသည် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများနှင့်
ဆက်သွယ်ရန် ရိုဟင်ဂျာအသိုင်းအဝိုင်း
အတွင်းနှင့်အပြင်ရှိ ရခိုင်နှင့်
မြန်မာစကားပြောသူများကို အားကိုးကြရပါသည်။
ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ရှိ ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်များသည်
အဓိကအားဖြင့် ဒေသခံ
စစ်တကောင်းဘာသာစကားပြောတတ်သူ
ဘင်္ဂလားလူမျိုးများကို ဆက်သွယ်ရေးအတွက်
အားကိုးရပါသည်။

နှစ်နေရာလုံးတွင်
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ
ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူများ နှင့်
အိမ်နီးချင်း လူ့အသိုင်းအဝိုင်းနှင့်
တိုက်ရိုက်ဆွေးနွေးခြင်းများသည်
ဘာသာစကားတစ်ခုတည်းပြောသည့်
ရိုဟင်ဂျာများအတွက် အလွန်ရှားပါးလှပါသည်။
နှစ်ဘက်စလုံးက မြန်မာဘာသာစကား နှင့်
ဘင်္ဂလားဘာသာစကားများ လေ့လာခြင်းကို
ကန့်သတ် တားဆီးပိတ်ပင်ထားခြင်းက
မျိုးဆက်သစ်များအတွက်
ယင်းကဲ့သို့သော အခြေအနေကို
ဆက်လက်ရှည်ကြာစေနိုင်ပါသည်။

ကြားခံ ဘာသာစကားများကို
အသုံးပြုခြင်းကြောင့် ဘာသာစကားမတူညီသည့်
အုပ်စုများကြား ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်သည့်
သဘောထားကွဲလွဲမှု များနှင့်
အယုံအကြည်ကင်းမဲ့ခြင်းများကို
ပိုမိုရှုပ်ထွေးစေသည်။ ရိုဟင်ဂျာအသိုင်းအဝိုင်း
နှင့် အခြား အိမ်နီးချင်းအုပ်စုများ
တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ရည်ညွှန်းရာတွင် ရှုတ်ချခေ
ာ်ဆိုသောအသုံးအနှုန်းများကို အသုံးပြုခြင်းက
ယင်းတင်းမာမှုများ၏ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ
အမှတ်အသားများ ဖြစ်ပါသည်။

"ဝန်ဆောင်မှု နဲ့
ဆက်စပ်တဲ့ အရာတွေ
(အစားအစာ၊ အိမ်သာ၊
လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း)
မှာ ရိုဟင်ဂျာအသိုင်းအဝိုင်းက
ရခိုင်[လူမျိုး] တွေကို
ယုံယုံကြည်ကြည်
ပြောတတ်ကြပေမယ့်
အပြန်အလှန်အားဖြင့်

ကာကွယ်ရေး နဲ့ စိတ်ခံစားမှုအပိုင်းတွေမှာ ယုံကြည်ဖို့ အခက်အခဲရှိနေတယ်"

- လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အစီအစဉ်
မန်နေဂျာတစ်ဦးဖြစ်သူ မြန်မာစကားပြော
အမျိုးသမီးတစ်ဦး

ယင်းကဲ့သို့ အသိုင်းအဝိုင်းနှစ်ခုကြားရှိတွန်း
အားများက အပြန်အလှန်မယုံသင်္ကာစိတ်ရှိမှု
နှင့် မူမမှန်သော ပြောဆိုဆက်သွယ်ရေးကို
ပိုမိုဆိုးရွားစေပြီး ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ရသလောက်
ရိုဟင်ဂျာများအတွက်
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသည့်
အကူအညီများ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု
အပေါ် သက်ရောက်မှုများစွာရှိသည်။
ရေရှည်တွင် အသိုင်းအဝိုင်းကြား
အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရေးတင်းမာမှု
ပြောင်းလဲမရနိုင်အောင် ဖြစ်လာပြီး
- နေရပ်စွန့်ခွာခြင်းဖြစ်စဉ်ကို
ထပ်ဖန်တလဲလဲဖြစ်စေနိုင်သည်။

ယနေ့အချိန်အထိ ယင်းကိုဖြေရှင်းရန်အတွက်
စစ်တွေ နှင့် ကော့ဘဏားတွင် လူမှုပူးပေါင်းရေး
အစီအစဉ်များ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ
ရှိနေသေးသည်။ ဖြစ်နေသည်မှာ မရည်ရွယ်ဘဲနှင့်
ရခိုင် သို့မဟုတ် မြန်မာစကားပြောတတ်သည့်
ရိုဟင်ဂျာများအတွက်သာ အပြည့်အဝ
ရရှိနေသလိုဖြစ်နေပါသည်။ ယင်းသို့သော
အဖွဲ့အစည်းအဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများ
ရေးဆွဲခြင်း နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့
အနေဖြင့် ဘာသာစကားအား
ကွဲပြားစေသည့်အချက်တစ်ခုအနေဖြင့်
ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး ဝန်ဆောင်မှုများ
အများဆုံးရောက်ရှိရန် နှင့် ထိရောက်မှုရှိစေရန်
အစီအစဉ်များကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရပါမည်။

ဘာသာစကားအခြေခံပြီး
ဖယ်ကြည့်ခြင်းအား
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားရေး
အစီအစဉ်ဖြင့် တိုက်ဖျက်နိုင်ပါသည်

အပြုသဘောဆောင်သည့်
အသိုင်းအဝိုင်းကြားဆက်ဆံရေးကို
ပျိုးထောင်ရန်အတွက် ရှုပ်ထွေးပြီး
အခက်အခဲရှိမည်မှာ သေချာပါသည်။ ထို့အတူ
ဘာသာစကားသည် အတားအဆီးတစ်ခုဖြစ်သလို
လမ်းဖွင့်ပေးသည့်သူလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ပထမအဆင့်အနေဖြင့် အစီအစဉ်များကို
ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းသုံးသော
ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများသာမက
အခြားအုပ်စုများလည်း ရရှိနိုင်စေရန်
ဒီဇိုင်းဆွဲရပါမည်။ ယင်းက
ဝန်ထမ်းများစုဆောင်းရေး နှင့်
လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး လှုပ်ရှားမှု
စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းမှသည်၊ ဆက်သွယ်ရေးအထိ
အားလုံးကို အသိပေးကြောင်းကြားသင့်ပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာများအား သူတို့ခေါ်စေလိုသည့်
အမည်ဖြင့်ခေါ်ခြင်းသည် အဖွဲ့အတွင်း နှင့်
ပြင်ပတွင် ၎င်းတို့အား လေးစားကြောင်းပြသည့်
နည်းလမ်းကောင်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသည်
အခွင့်အရေး-အခြေပြု အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၏
အခြေခံအုတ်မြစ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။
ရခိုင်တိုင်းရင်းသား နှင့် ဗမာလူမျိုး
လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များသည်
ရိုဟင်ဂျာအသိုင်းအဝိုင်းမှ ၎င်းတို့၏ လူမျိုးစု
အုပ်စုအတွက် မေ့ (mog) ဟူသောအသုံးအနှုန်း

အသုံးပြုခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး
ပြောဆိုဆွေးနွေးရာတွင် ယင်းကဲ့သို့သော
အကဲဆတ်မှုများကို ပိုမိုသိမြင်နိုင်ပါသည်။
၎င်းကို သာမန်အားဖြင့် "မားပြ"ဟု
နားလည်နိုင်သော်လည်း ၎င်း၏ စံအဓိပ္ပာယ်မှာ
"ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်သူ" ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေကပြောင်းသူများ နှင့် ဒုက္ခသည်များအတွက်
ကြားခံအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ကြသည့်
ရိုဟင်ဂျာမဟုတ်သူ နှင့် ဘာသာစကားမျိုးစုံပြော
ရိုဟင်ဂျာများသည် အသိုင်းအဝိုင်းနှစ်ခုကြား
ပေါင်းကူးတံတားဖြစ်နိုင်ပါသည်။
ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်တွင်းရှိ ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်များ
အတွက်လည်း ယင်းအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။
ယင်းအုပ်စုများ နှင့် ပင်မ ရိုဟင်ဂျာ
အသိုင်းအဝိုင်းများကြားတွင်လည်း
အပြန်အလှန် မယုံသက်သာစိတ် နှင့် ရန်လိုမှု
အဆင့်အမျိုးမျိုး ရှိနေပါသည်။ သို့သော်လည်း
သူတို့၏ ဘာသာစကားစွမ်းရည် နှင့် အခြား
ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အကျွမ်းတဝင်ရှိထားခြင်းကြောင့်
လေးစားခံရတတ်ပါသည်။ ၎င်းသည်
ယခုအချိန်ထိ မဖော်ထုတ်ရသေးသည့်
လက်တွေ့ကျသည့်
လူမှုပေါင်းစည်းရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲရေးအတွက်
ကနဦးအမှတ်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် အခွင့်အရေး-အခြေပြု
အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ ကျားမ-အခြေပြု
အကြမ်းဖက်မှုလျော့ချရေး လှုပ်ရှားမှု နှင့်
အခြားသော ချိုးဖောက်ကျူးလွန်မှုများတွင်
တူညီသော ကိစ္စရပ်များအတွက်
လူထုအသိုင်းအဝိုင်းကြား ပြောဆိုဆွေးနွေးမှုကို
အထောက်အပံ့ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

ထိရောက်သော

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသည့်
ပြောဆိုဆက်သွယ်ရေးသည်
ရှင်းလင်းသော သတင်းစကားများ
နှင့် အဆင့်မြင့်သော ပညာရပ်ဆိုင်ရာ
လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းအပေါ်၌
မူတည်သည်

ရိုဟင်ဂျာလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက်
အရည်အသွေးပြည့်မီသောဝန်ဆောင်
မှုများ ရရှိစေမည့်အခွင့်အလမ်းအပေါ်
ပြောဆိုဆက်သွယ်ရေး ညံ့ဖျင်းမှု၏
ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုကို
ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အတွက်၊ ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့်
လက်ရှိအခြေအနေ၌ ဘာမှားနေလဲဆိုသည်ကို
ပထမဦးစွာ နားလည်သဘောပေါက်ရန်
လိုအပ်သည်။

အသိပညာနှင့် ယုံကြည်မှုကို
တည်ဆောက်သည့် ထိရောက်သော
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ
ဆက်သွယ်ရေးသည်

ထိခိုက်ခံနေရသည့်လူထုအတွက်
နားလည်ရန်လွယ်သည့် ဘာသာစကားများနှင့်
အရေးအသားပုံစံကို အသုံးပြုသည်။ ၎င်းသည်

- ရှင်းလင်းသော သတင်းစကားရင်းမြစ်တစ်ခု
- ပြောဆိုဆက်သွယ်ရေးတွင်ပါဝင်သူများ၏ နည်းပညာနှင့် လူလူချင်းဆက်ဆံမှုဆိုင်ရာ စွမ်းရည် နှင့်
- အဆင့်တစ်ခုချင်းစီ၌ နားလည်သဘောပေါက်နိုင်စွမ်းအပေါ် မူတည်ပါသည်

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ သတင်းစကားသည် မရှင်းမလင်းဖြစ်တတ်ပါသည်

ကမ္ဘာတဝှမ်းရှိ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပြောဆိုဆက်သွယ်ရေးသည် ၎င်းကဏ္ဍ၏ အဓိကဘာသာစကားဖြစ်သော အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားတွင်ပင် ပညာရှင်မဟုတ်သူများ နားမလည်နိုင်သည့် အလွန်အသေးစိတ်ကျသော (သို့မဟုတ်) ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ ပါဝင်သည်။ ထိုဝေါဟာရများကို အခြားသော ဘာသာစကားများသို့ ပြန်ဆိုလိုက်သောအခါ ၎င်းတို့ကို ပို၍ပင် နားလည်ရန် ခက်ခဲလာကြသည်။ ၎င်းတို့ကို ပညာရပ်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် နည်းပညာထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ခိုင်မာမှုမရှိသည့် ဘာသာစကားများဖြစ်သော ရိုဟင်ဂျာ (သို့မဟုတ်) စစ်တကောင်းဘာသာစကားများသို့ ပြန်ဆိုချိန်၌ စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်လာသည်။ ရိုဟင်ဂျာတုံ့ပြန်မှုကဲ့သို့တွင် နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာဝေါဟာရကို ဘာသာစကားတစ်ခုပြီးတစ်ခုသို့ ထပ်ခါထပ်ခါ ပြန်ဆိုလိုက်သောအခါ အဓိပ္ပါယ်မှာ အလွယ်တကူပင် ပျောက်ဆုံးသွားလေသည်။

TWB နှင့် ကော့ဘဏားရှိ အခြားသော လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများသည် ရိုဟင်ဂျာတုံ့ပြန်မှု၌ ဘာသာပြန်ဆိုရာတွင် စိန်ခေါ်မှုများရှိသည့် ဝေါဟာရများကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များအနေဖြင့် ဒုက္ခသည် အဖွဲ့အစည်းဝင်များအပေါ် နှင့် ၎င်းတို့မှ သူတို့အပေါ် နားလည်နိုင်စွမ်းတွင် ခက်ခဲစေသည်။

“လုံခြုံမှု” ဆိုသည့်စကားလုံးမှာ ရိုဟင်ဂျာ ဒုက္ခသည်များအကြား အဓိပ္ပါယ်တစ်သမတ်တည်းမရှိပဲ ၎င်းသည် ကာကွယ်ရေးကိစ္စရပ်များ၌ ၎င်းတို့နှင့်

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များအကြားတွင် နားလည်မှုလွဲစေနိုင်သည်။⁵ ဟီဖာဇော့ (hefazot) ဟူသော ရိုဟင်ဂျာစကားလုံးကို ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်သို့ အသစ်ရောက်လာသော ရိုဟင်ဂျာများ မကြာခဏ သုံးစွဲလေ့ရှိပြီး၊ ၎င်းမှာ လုံခြုံရေးနှင့် ဆက်စပ်သော သဘောတရားများဖြစ်သည့် “ကာကွယ်ရေး” “လုံခြုံရေး”၊ နှင့် “အစောင့်” တို့ကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စစ်တကောင်းလူမျိုး စကားပြန်များနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများမှာ လုံခြုံရေးနှင့်ဆက်စပ်သည့် ယင်းအသုံးအနှုန်းများအတွက် နီရာဖော့ (nirafot) ဟူသည့် ဘင်္ဂလားစကားမှဆင်းသက်လာသော စကားလုံးကို အသုံးပြုသည့်အတွက် ကနဦးတွင် ဟီဖာဇော့ ကို နားမလည်ခဲ့ကြပါ။ “လိင်”ဆိုသည့်စကားလုံးမှာ ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကား၌ မရှိပေ။ ထို့အပြင် ၂၀၁၇ ဒုက္ခသည်တုံ့ပြန်မှုတွင် ထောက်ပံ့ကြသည့် စကားပြန်များသည် အစပိုင်းတွင် ၎င်းကို “အမျိုးသမီးများ” ဟု အဓိပ္ပါယ်သို့ ပြန်ဆိုခဲ့သည်။ ၎င်းသည် “လိင်အခြေခံ အကြမ်းဖက်မှု” အား “အကြမ်းဖက်သော အမျိုးသမီး” နှင့် ရောထွေးစေသည်။

ရှုပ်ထွေးသော ဝေါဟာရသည်လည်း အမြဲလိုလိုပင် ရှုပ်ထွေးသော ဝါကျအထားအသို၊ သတင်းအချက်အလက်အား ညံ့ဖျင်းစွာ စုစည်း တင်ဆက်မှု၊ နှင့် အလွန်ရှည်လျားသော ဝါကျများ နှင့် မှတ်တမ်းများဖြင့် ပေါင်းစပ်နေသည်။ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ နယ်ပယ်တစ်ခုတည်း၌ ဤသို့ ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါ။ သို့သော် ဆက်သွယ်ရေးလွှဲမှားမှု၏ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှု၌ ထိုသို့ ဆက်သွယ်ရေးညံ့ဖျင်းမှုအား

5 Action Against Hunger, Oxfam, Save the Children (2018) Rohingya refugee response gender analysis: recognizing and responding to gender inequalities, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/rr-rohingya-refugee-response-gender-analysis-010818-en.pdf>

နည်းနိုင်သမျှနည်းအောင် လုပ်ဆောင်သင့်သည်။
ဤအစီအရင်ခံစာ၏ နောက်ဆက်တွဲ၌
အကျဉ်းချုပ်ထားသည့်အတိုင်း
ရိုးရှင်းသော ဘာသာစကား၏
အခြေခံသဘောတရားများသည်လည်း
ပရိသတ်နားလည်မှုရှိမရှိ စစ်ဆေးခြင်းကို
နောက်ဆက်တွဲ ဖြစ်ပေါ်စေသည် -
ယင်းအလေ့အကျင့်မှာ အရေးပါသော်လည်း
ရှားရှားပါးပါး အလေ့အကျင့်ဖြစ်သည်။⁶

မြန်မာနှင့်ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံနှစ်ခုစလုံးရှိ
ရိုဟင်ဂျာတုံ့ပြန်မှုများတွင် အမှာစကားများကို
ပုံမှန် စစ်ဆေးထားခြင်းမရှိပါ။ စခန်းများအတွင်းရှိ
အခြေအနေများ (အထူးသဖြင့် ကော့ဘဏားတွင်)
သည် ပထဝီ နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ
အကြောင်းရင်းများကြောင့်သာမက ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်
အစိုးရနှင့် စစ်တပ်ပြဌာန်းမှုများကြောင့်လည်း
ဆက်တိုက် ပြောင်းလဲနေပါသည်။
ဤအခြေအနေများနှင့်ဆိုင်သော
သတင်းစကားများ သည်လည်း
လိုက်ရောညီထွေရှိကာ အသုံးချနိုင်မှုရှိမရှိ
စစ်ဆေးရပါမည်။

**အင်္ဂလိပ်နှင့် ရိုဟင်ဂျာ စကားပြော
ဆက်သွယ်ရေးသမားများသည်
စစ်တကောင်း၊ ရခိုင်နှင့် မြန်မာဘာသာ
စကားများပြောသော ကြားခံလူများကို
အားထားနေရသည်။**

မြန်မာနှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံများတွင်
ရှိသော ရိုဟင်ဂျာတုံ့ပြန်မှုသည် အနည်းဆုံး
ဘာသာစကားခြောက်မျိုး ပြော၍ ဘာသာစကား
သုံးမျိုးရေးကာ ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်မှု နှင့်
တတ်မြောက်မှု အဆင့်အမျိုးမျိုးဖြင့်
ဘာသာစကားအရ ကျယ်ပြန့်ကွဲပြားမှုရှိသည်။
အင်္ဂလိပ် နှင့် ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားပြောသူ
အများစုမှာ ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းကိုသာ
ပြောဆို၊ နားလည်နိုင်စွမ်းရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့်

သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှုသည်
ကြားခံဘာသာစကားများနှင့်
ဆက်သွယ်ပေးသူများအပေါ်တွင်
ကြီးမားစွာတည်နေပါသည်။

ရှင်းလင်းသော မူလ အမှာစကားတစ်ခုတောင်မှ
နားလည်ရန် နှင့် လက်ခံရန်အတွက်
ကြားခံတစ်ခု၏ စွမ်းရည်ပေါ်တွင်
မူတည်နေပါသည်။ အဆင့်တစ်ဆင့်အနေနှင့်
စွမ်းဆောင်ရည်ဆိုသည်မှာ
ဘာသာစကားစွမ်းရည်နှင့်
စကားပြန်ခြင်း၊ ဘာသာပြန်ခြင်းနှင့်
ဒေသန္တရအသုံးအနှုန်းများတွင် ပညာရပ်ပိုင်းအရ
ကျွမ်းကျင်လိမ္မာခြင်းဖြစ်ပါသည်။
ညီတူညီမျှအရေးပါသည်မှာ
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အထိအခိုက်မခံမှုအတွင်း
လူလူချင်းဆက်သွယ်ရေးမှ အစိတ်အပိုင်းများ၊
ကိုယ်ဟန်အမူအရာကို သတိပြုမှုခြင်းနှင့်
စိတ်ရှည်ခြင်းတို့လည်း ဖြစ်ကြပါသည်။

စွမ်းဆောင်ရည်နှစ်မျိုးစလုံးမှာ
ရိုဟင်ဂျာတုံ့ပြန်မှု၌ အမြဲလိုလို ကင်းမဲ့နေပါသည်။
ဤသည်မှာ ဆက်သွယ်နေသည့် လူတစ်ဦးချင်းစီ
နှင့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပညာအရည်အချင်း၊
လေ့ကျင့်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံ အဆင့်အမျိုးမျိုးကြောင့်
ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစွမ်းဆောင်ရည်ကို တည်ဆောက်ရန်
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ
ပညာရှင်များအနေဖြင့်
သက်ဆိုင်ရာဘာသာစကား
များတွင် ဝန်ထမ်းများတတ်ကျွမ်းမှု
တိုးတက်အောင်လုပ်ပေးရန်၊ စကားပြန်ဆိုခြင်း
နှင့် ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းဆိုင်ရာ
အလေ့အထကောင်း များကို နားလည်ရန်
နှင့် ယဉ်ကျေးမှုထုံးတမ်းစဉ်လာများ နှင့်
အလေ့အထများကို သိရှိသဘောပေါက်ရန်
နှင့် ၎င်းတို့၏ နူးညံ့သိမ်မွေ့မှုကို
နားလည်ရန်တို့အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသင့်ပါသည်။

6 <http://bit.ly/2ncgkD0>

သတင်းအချက်အလက်ပေးသူများနှင့် လက်ခံသူများ

မတူညီသောဘာသာစကားပြောသူများသည် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ဆက်သွယ်ရေးတွင် ကွဲပြားသော စိန်ခေါ်မှုများ ရင်ဆိုင်ရသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဘာသာစကား နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကွဲပြားမှုများ နှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုတွင် အခွင့်အလမ်းများခြားနားမှု နှစ်ခုစလုံးတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုခြားနားမှုများကို နားလည်ခြင်းက ၎င်းတို့ ဖန်တီးသည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ကျော်လွှားနိုင်စေရန် နည်းလမ်းများ ဖန်တီးရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်သည်။ သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှု၏ အစွန်းတဖက်စီတွင် ရိုဟင်ဂျာနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားပြော ဆက်သွယ်သူများသည် ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းသာ ပြောဆိုနိုင်စွမ်းရှိကြ၍ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဘာသာစကားအရ နှင့် ယဉ်ကျေးမှုအရ အဝေးဆုံးအနေအထားတွင် ရှိနေကြသည်။

ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားသည် စံသတ်မှတ်ထားခြင်းရှိသည့် ဘာသာစကားတစ်ခု မဟုတ်ပါ။ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် ကော့ဘဇားရှိ လူများသည် ဒေသိယစကားမျိုးစုံကို ပြောဆိုကြသည်။ ကော့ဘဇားတွင် အဓိကကွာခြားမှုမှာ ရောက်ရှိနေသည်မှာ ကြာပြီဖြစ်သည့် (သို့မဟုတ်) မှတ်ပုံတင်ထားသည့် ဒုက္ခသည်များနှင့် ၂၀၁၇ နောက်ပိုင်းမှ ရောက်လာသူများအကြားတွင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်း အဓိက လေ့လာရာ နေရာဖြစ်သည့် စစ်တွေနယ်ပိုင်း စခန်းများတွင် ဒေသိယစကား၏ အဓိကကွာခြားမှုမှာ မြို့ပေါ်နှင့် နယ်ပိုင်းဒေသများမှ ပြောင်းရွှေ့ခံထားရ သူများကြားတွင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းကွာခြားမှုများသည် ပြောဆိုဆက်သွယ်မှု လွှဲပြောင်းခြင်းအတွက် ထပ်တိုး နယ်ပယ်များပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် စစ်တွေ၌ ဘာသာစကားကွာဟမှုသည် အချိန်နှင့်အမျှ ကျဉ်းမြောင်းလာပုံရသည်။

သတင်းပြန်ကြားရေး ကြားခံများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရခိုင်စကားပြောသူများမှာ နယ်ပယ်နှင့် စခန်းအဆင့်တွင် မြန်မာနှင့် ရခိုင်ဘာသာစကားပြောသူများအကြား တွင် အဓိက သတင်းအချက်အလက် ကြားခံများဖြစ်ကြပါသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတွင် စစ်တကောင်းစကားပြောသူများမှာ စခန်းများအတွင်းရှိ ဘင်္ဂလား (သို့မဟုတ်) အင်္ဂလိပ်နှင့် ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကားပြောသူများအကြားတွင် တူညီသော တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ကြသည်။ စစ်တွေ မြို့ရှိမြန်မာစကားပြောသူများမှာ ပုံမှန်အားဖြင့် အင်္ဂလိပ်နှင့် ရခိုင်စကားပြောသူများအကြားတွင် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု အဆင့်များတွင် သတင်းပြန်ကြားရေး ကြားခံများဖြစ်ကြသည်။ ဘင်္ဂလားစကားပြောသူများမှာလည်း ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်တို့ပြန်မှုတွင် အင်္ဂလိပ်နှင့် စစ်တကောင်းစကားပြောသူများအကြားတွင် တူညီသော တာဝန်ကိုထမ်းဆောင်သည်။

ရိုဟင်ဂျာ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုသုံးစွဲသူများအကြား တွင် တိုက်ရိုက်သတင်းပြန်ကြားရေး ကြားခံများအနေဖြင့် ရခိုင်နှင့်စစ်တကောင်းဘာသာစကားပြောသူများသည် ၎င်းတို့ကို မည်သည့်သတင်းအချက် ပေးမည် နှင့် ၎င်းကို မည်သို့ ပြန်ဆိုမည်ကို ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ထိုနည်းတူစွာ သူတို့သည် ဒုက္ခသည်များနှင့် ရွှေ့ပြောင်းခြင်းခံရသူများ ဆီမှ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များအား မည်သည့် သတင်းအချက်အလက်ပေးမည် နှင့် ထိုသတင်းစကားများကို မည်သို့ ပြန်ဆိုမည်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြသည်။

စီးဆင်းမှု၏ အဓိကအမှတ်တွင် နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာ နှင့် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်မှာ အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ

မန်နေဂျာများထံမှ အင်္ဂလိပ်၊ ဘင်္ဂလား (သို့) မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် အဆင့်မြင့် နည်းပညာရပ် ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုမရှိထားသော ကြားခံလူများအနေဖြင့် နားလည်မှုလွဲကာ တလွဲ အဓိပ္ပါယ်ကောက်နိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာနှင့် ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှုရှိသော ရခိုင်၊ စစ်တကောင်း ဘာသာစကားပြောသူများကို ငှားရန် အရေးကြီးပါသည်။ ၎င်းတို့ကို စကားပြန်ဆိုခြင်း၊ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဖြန့်ဖြူးမှုတို့တွင် လေ့ကျင့်ပေးရန်လည်း အလားတူ အရေးကြီးပါသည်။

မရှင်းလင်းသည့် ပြောဆိုဆက်သွယ်ရေးနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်နိမ့်ပါးမှုသည် သတင်းအချက်အလက်လွဲမှားခြင်း၊ ယုံကြည်မှုလွဲမှားခြင်း နှင့် စွမ်းအား မညီမျှခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

စစ်တွေရှိ နယ်ပိုင်း စခန်းများနှင့် ရွာများတွင် ရခိုင်စကားပြောသူများသည် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခံရသူများနှင့် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များအကြားတွင် အဓိက ကြားခံလူများဖြစ်ပါသည်။ ကော့ဘဇားတွင်မူ စစ်တကောင်း စကားပြောသူများသည် ယင်းကဏ္ဍတွင် ထမ်းဆောင်ကြသည်။

ထိုဖြစ်ရပ်နှစ်ခုစလုံးတွင် ကြားခံလူများသည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချခြင်း ခံထားရသူများအကြား ပုံမှန်ဆက်သွယ်လေ့ရှိသည့် အကြောင်းအရာများ၌ ဗဟုသုတနှင့် အတွေ့အကြုံ ကင်းမဲ့လေ့ရှိသည်။ ထိုသို့ အကြောင်းအရာအပေါ် နားလည်မှု မလုံလောက်ခြင်းသည် ဘာသာစကားစွမ်းရည် အကန့်အသတ်၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ သိမ်မွေ့မှုများကို သတိမမူမိခြင်း တို့နှင့် ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ မှားယွင်းသော သို့မဟုတ် မပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက်ဖလှယ်မှု ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

အကျိုးဆက်အနေနှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချ ထားခြင်းခံရသူများသည် ကြားခံလူများ ပေးသော သတင်းအချက်အလက်အား သတိထားရှိလာကြသည်။ အရည်အချင်းတွင်လိုအပ်ချက်ပြုခြင်းကလည်း ရခိုင်နှင့်မြန်မာ၊ ရိုဟင်ဂျာ နှင့် စစ်တကောင်း ဘာသာစကားအကြားရှိ တူညီမှုများ၊ ကွဲပြားမှုများနှင့် အပြန်အလှန်နားလည်နိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ကွဲလွဲနေသော သတင်းအချက်အလက်ရှိနေခြင်းကို ရှင်းပြသည်။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များသည် ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားနှင့် စာတတ်မြောက်မှု အရည်အချင်းများကို နားလည်မှုလွဲနေဟန်ရှိသည်

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ရေးသည် ရိုဟင်ဂျာလူထု၏ ဘာသာစကားနှင့် စာတတ်မြောက်မှု အရည်အချင်းများ၌ ချွတ်ယွင်းသော နားလည်မှုကြောင့် ပိုမိုထိခိုက်နေရသည်။

စာတတ်မြောက်မှုမှာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်အများစု ယုံကြည်ထားသည်ထက် လွန်စွာမှ နည်းပါးနေသည်။ ထို့ကြောင့် နှုတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ရေးမှာ အရေးကြီးပါသည်။

TWB မှပြုလုပ်ထားသော စစ်တမ်းတစ်ခုတွင် လေ့လာတွေ့ရှိသည်မှာ တည်နေရာနှစ်ခုစလုံးရှိ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များအများစုက ရိုဟင်ဂျာအများစုသည်

ရေးနိုင်ဖတ်နိုင်ကြသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။⁷ အမှန်တကယ်တွင် မကြာသေးမီက လေ့လာမှုအရ စစ်တွေမြို့နယ်ရှိ ရိုဟင်ဂျာ လေးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းသည် ဘာသာစကားတစ်စုံတစ်ခုတွင် တတ်မြောက်မှုရှိကြသည်ဟု

7 လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များ” ဆိုသည်မှာ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းတွင် ရိုဟင်ဂျာတုံ့ပြန်မှုအပေါ် အာရုံစိုက်သည့် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်း မည်သည့်အဆင့်တွင် မဆိုလုပ်ဆောင်နေကြသော နိုင်ငံသား (သို့) နိုင်ငံတကာမှ မည်သည့်ဝန်ထမ်းကိုမဆို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ အွန်လိုင်း စစ်တမ်းကို မြန်မာ နှင့် အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကားများဖြင့် မျှဝေသည်။ အွန်လိုင်းစစ်တမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် မူလ မေးခွန်းများ ပါဝင်သည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်ကို [<http://bit.ly/2ld1D27>] တွင် ရရှိနိုင်သည်။

အခိုင်အမာဆိုကြသည်။^၈ ထို့အပြင် ကော့ဘဏား၌ TWB စစ်တမ်းကောက်ယူသည့် ရိုဟင်ဂျာ အိမ်ထောင်စု ၃၄ ရာ ခိုင်နှုန်းက သူတို့သည် မြန်မာဘာသာစကားတွင် အဓိကအားဖြင့် တတ်မြောက်သည်ဟု ပြောဆိုကြသည်။

ထို့အပြင် ၎င်းလေ့လာမှုအရ မြန်မာ၊ ရခိုင်နှင့် စစ်တကောင်း ဘာသာစကားများတွင် ဗဟုသုတရှိခြင်းသည် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များ ယုံကြည်ထားသည်ထက် နိမ့်ပါးသည်ဟု အတည်ပြုထားသည်။ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ် လူရွယ်များနှင့် နယ်ပိုင်းတွင် နေထိုင်သူများအကြားတွင် ထိုဘာသာစကားများ၌ ဗဟုသုတအလွန်နည်းပါးသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားဖြင့် ဆက်သွယ်မှုသည် အရေးပါသည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာပညာရှင်အ များစုက ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားသည် ရခိုင် နှင့် စစ်တကောင်း ဘာသာစကားများနှင့် အလွန်ပင် ဆင်တူကာ ရိုဟင်ဂျာအများစုသည် ထိုဘာသာစကားများကို နားလည်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ အများစု ယုံကြည်သည်မှာ ရိုဟင်ဂျာအများစုသည် မြန်မာဘာသာစကားကို နားလည်သည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အမှန်တကယ်တွင် ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားသည် ရခိုင် (သို့မဟုတ်) မြန်မာစကားနှင့် မဆင်ပဲ လူနည်းစုဘာသာစကားတစ်ခုသာ ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ၊ နယ်ပိုင်းမှ ပြောင်းရွှေ့ နေရာချထားခြင်းခံရသူများသည် ထိုဘာသာစကားတစ်ခု မဟုတ် တစ်ခုကို ပြောဆိုမှု နည်းမည်ဖြစ်သည်။ စစ်တကောင်းနှင့်

ရိုဟင်ဂျာမှာ ဆက်နွယ်နေသော်လည်း ၂၀၁၇ ခုနှစ်ကတည်းက ကော့ဘဏားတွင် ပြုလုပ်သည့် TWB ၏ သုတေသနအရ ၎င်းတို့သည် အရေးကြီးသော သဘောတရားအများစုအတွက် တူညီသော သို့မဟုတ် ထပ်တူစကားလုံးများကို သုံးစွဲခြင်းမရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။^၉

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များ၏ ဒုက္ခသည်များ၏ ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှုများအပေါ် ကောက်ချက်များ နှင့် အမှန်တကယ်လက်တွေ့ ကြားကွာဟချက်သည် သဘောပေါက်နားလည်နိုင်မှုကို မလွဲမသွေလျော့နည်းစေသည်။ TWB ၏ ကော့ဘဏားရှိ ဒုက္ခသည်များစစ်တမ်းအရ ၂၀၁၇ မှ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်သို့ စတင်ရောက်ရှိလာသည့် ဒုက္ခသည်များမှာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များနှင့် ဆက်သွယ်ရာတွင် အထူးသဖြင့် ပြဿနာများရှိသည်ဟူ၍ဖြစ်သည်။

စစ်တမ်းကောက်ယူထားသည့် အသစ်ရောက်လာသော အိမ်ထောင်စုများ၏ သုံးဆယ့်ငါးရာခိုင်နှုန်းမှ အစီအရင်ခံသည်မှာ သူတို့သည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များအသုံးပြုသည့် စကားများအားလုံးကို နားလည်ခြင်းမရှိဟူ၍ဖြစ်သည်။ အထူးပြုထားသော ဝေါဟာရအားအသုံးပြုခြင်းသည် ပြဿနာ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သော်လည်း လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများမှာ စစ်တကောင်း (သို့) ဘင်္ဂလား စကားပြောသူများဖြစ်သောကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။

8 JIPS မည်သည့် ဘာသာစကားမဆိုဖြင့် ရေးသားထားသော ရိုးရှင်းသည့်စာကြောင်းတစ်ခုကို နားလည်စွာ ဖတ်နိုင် ရေးနိုင်သည့် စွမ်းရည်ရှိသည်ဟု မိမိဖာသာအစီရင်ခံသည့် စာတတ်မြောက်မှုကို တိုင်းတာပါသည်။ အဆိုပါ TWB ၏ အွန်လိုင်းဆာဗေး (“သင်၏အမြင်တွင် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင်းရှိ စခန်းများတွင်း နေထိုင်ကြသော ရွှေ့ပြောင်းရိုဟင်ဂျာ ရာခိုင်နှုန်းမည်မျှက အောက်ပါ စာဖြင့်ရေးသားထားသော ဘာသာစကားများကို နားလည်နိုင်ပါသလဲ။”) နှင့် စကားလုံးအသုံးအနှုန်း အနည်းငယ် ကွဲပြားပါသည်။

9 <https://translatorswithoutborders.org/rohingya-refugee-crisis-response/>

ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းပြောသော
ရိုဟင်ဂျာ စကားပြောသူများမှာ
ဘာသာစကားအတားအဆီးများတွင်
အများဆုံး
အားနည်းသူများဖြစ်ကြသည်။

ဘာသာစကားပေါင်းစုံပါဝင်သည့်
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ
တုံ့ပြန်မှုတွင်
ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းပြောသော
ရိုဟင်ဂျာများမှာ
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ
ဝန်ဆောင်မှုများအကြောင်း
သတင်းအချက်အလက် နှင့် နားလည်မှု
လွဲမှားပြီး ယုံကြည်မှုလွဲရန်အန္တရာယ်
ကြီးစွာသောအခြေအနေတွင် ရှိသည်။
ဘာသာစကားအမြောက်အများပြောသော
ရိုဟင်ဂျာများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် သူတို့မှာ
ဝန်ဆောင်မှုများကို နည်းပါးသောနှုန်းဖြင့် ရရှိကာ
အရည်အသွေးညံ့ဖျင်းသော ဝန်ဆောင်မှုများကို
တွေ့ကြုံကြရသည်။ ၎င်းတို့မှာ အခပေး
စေတနာ့ဝန်ထမ်းများဖြစ်ရန် နှင့် ပညာရှင်ဆိုင်ရာ
ဖွံ့ဖြိုးမှု အခွင့်အလမ်းများအတွက်လည်း
အရည်အချင်းပြည့်မီနိုင်မှု နည်းပါးသည်။

စစ်တွေနှင့် ကော့ဘဏားတွင်ရှိသော
ရိုဟင်ဂျာများအကြားတွင် ဘာသာစကားတစ်
မျိုးတည်းပြောသူများမှာ ပညာအရည်အချင်း
မရှိသူ သို့မဟုတ် နည်းပါးသူများ၊ တောနယ်ပိုင်းမှ
သူများနှင့် အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းသည်
ထိုအုပ်စုများ၏ ပညာရေး သို့မဟုတ် တခြား

ဘာသာစကားပြောအုပ်စုများနှင့် ထိတွေ့မှု
ရရှိရန် အခွင့်အလမ်းများ ကန့်သတ်ခံရခြင်းနှင့်
ဆက်စပ်နေသည်။

ကော့ဘဏားရှိ ဒုက္ခသည်များအကြားတွင်
ကောက်ယူသော TWB စစ်တမ်းတစ်ခုတွင်
အသက်အရွယ်အုပ်စုအားလုံး၌
အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးများအကြားတွင်
ကိုယ်တိုင် စာတတ်မြောက်ကြောင်း
အစီအရင်ခံမှုသည် ယောက်ျားများ
နှင့် ယောက်ျားလေးများထက်
ပိုမိုနည်းပါးသည်ဟု တွေ့ရှိသည်။ အသက်
ငါးဆယ်နှင့်အထက်တွင်ရှိသော အမျိုးသမီး
၉၈ ရာခိုင်နှုန်းသည် သူတို့ကိုယ်သူတို့
စာတတ်မြောက်မှု မရှိကြောင်း ဖော်ပြကြသည်။

ရိုဟင်ဂျာမဟုတ်သောအုပ်စုများနှင့် ထိတွေ့မှု
ကန့်သတ်ခြင်း၊ လှုပ်ရှားမှု ကန့်သတ်ခံရခြင်းနှင့်
အထက်တန်းပညာရေးမှ ဖယ်ထုတ်ခံရခြင်း
တို့ကြောင့် စစ်တွေစခန်းများတွင်နေထိုင်သော
စစ်တွေနယ်ပိုင်းများမှ
ရွှေ့ပြောင်းခြင်းခံရသူများသည် မြန်မာ
သို့မဟုတ် ရခိုင်စကားကို ပြောဆိုခြင်းမရှိပါ။
ထိုအုပ်စုမှာ မြို့ပေါ်တွင်နေထိုင်သော
ရိုဟင်ဂျာအုပ်စုနှင့် ဆက်သွယ်ရေးတွင်
အခက်အခဲတစ်ချို့ရှိပါသည်။ ကော့ဘဏားသို့
အသစ်ရောက်လာသော ဒုက္ခသည်များမှာလည်း
အများအားဖြင့် ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းသာ
ပြောဆိုကြသည်။ လွန်ခဲ့သော
ဆယ်စုနှစ်များအတွင်း ရောက်လာသော
“မှတ်ပုံတင်ထားသည့်” ဒုက္ခသည်များမှာမူ
ဒေသခံဘာသာစကားကို ပြောဆိုနိုင်ကြသည်။

ဤစီမံကိန်းကို ဆွစ်ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံခြားရေးရာဌာနနှင့် ယူကေ (UK) နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနများမှ ရံပုံငွေ ထောက်ပံ့ထားပါသည်။ ဤအစီအရင်ခံစာထဲတွင် ဖော်ပြထားသော ထင်မြင်ချက်များကို ဆွစ်ပြည်ထောင်စု၏ တရားဝင် ထင်မြင်ချက် သို့မဟုတ် ယူကေအစိုးရ၏ တရားဝင် မူဝါဒများကို အမှန်တကယ်ထင်ဟပ်သည်ဟု မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို မှတ်ယူခြင်းမပြုသင့်ပါ။ ဤအစီအရင်ခံစာတွင် ပါဝင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအား အသုံးပြုခြင်း တစ်စုံတစ်ရာအတွက် ယူကေအစိုးရနှင့် ဆွစ်ပြည်ထောင်စု၌ တာဝန်မရှိပါ။

နယ်စည်းမခြားဘာသာပြန်များ (TWB) သည် ပညာဗဟုသုတအတွက် ဘာသာစကားအတားအဆီးမရှိသော ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုဆီသို့ မျှော်မှန်းပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအခြေစိုက် အကျိုးအမြတ်မယူသည့် အဖွဲ့အစည်းသည် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များအသိုင်းအဝိုင်းအား အကျိုးအမြတ်မယူအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း၊ ဒေသခံဘာသာစကား ပြန်ဆိုမှု စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ပေးခြင်းနှင့် ဘာသာစကားအတားအဆီးများကို သတိမူမိစေခြင်းအားဖြင့် လူများအား အသက်ပမာ အသိပညာဗဟုသုတများကို ၎င်းတို့၏ဘာသာစကားဖြင့် ရရှိစေရန်ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ၌ (Traducteurs sans Frontières အနေဖြင့်) စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော TWB သည် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း အသက်ကယ်တင်ပေးသော၊ ဘဝပြောင်းလဲပေးသော သတင်းအချက်အလက် စာလုံးရေ သန်းပေါင်းများစွာကို ဘာသာပြန်ဆိုပေးပါသည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် TWBသည် ပထမဆုံး ဘေးဒုက္ခကယ်ဆယ်ရေး ဘာသာပြန်ဝန်ဆောင်မှုဖြစ်သည့် ကယ်ဆယ်ရေးစကားလုံးများ (Words of Relief) ကို ဖန်တီးခဲ့ပြီး ထိုအချိန်မှစ၍ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း အရေးအခင်းများကို တုံ့ပြန်ခဲ့ပါသည်။

ဤလေ့လာမှုနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်ပိုရရှိနိုင်ရန် သို့မဟုတ် TWB မှ မြန်မာနှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ရှိ ရိုဟင်ဂျာ တုံ့ပြန်မှုအား မည်သို့ အထောက်အပံ့ပြုနေသည်ကို သိရှိနိုင်စေရန်၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဝက်ဆိုဒ် myanmar@translatorswithoutborders.org သို့မဟုတ် bangladesh@translatorswithoutborders.org ကို ဝင်ရောက်လေ့လာကြည့်ရှုပါ သို့မဟုတ် ဆက်သွယ်ပါ။

